

Leidschendam, 18 augustus 2017

Geacht raadslid,

Het najaar is de periode waarin het gemeentelijk beleid van een begroting wordt voorzien. Detailhandel Nederland vraagt graag uw aandacht in de voorbereidingen op deze begroting.

De Retail sector levert veel banen, vormt een belangrijke bijdrage aan de economie en draagt bij aan de sociale structuur van dorpen en steden. De sector is echter in transitie waardoor het winkellandschap stevig zal veranderen. Daarbij heeft de sector u hard nodig. Juist in deze transitiefase is een geïntegreerde aanpak van zowel lastenvermindering, deregulering als een goede toekomstvisie op het winkelgebied essentieel om tot een levendig en toekomstbestendige winkelstructuur te komen.

Detailhandel Nederland heeft in 36 gemeenten onderzoek gedaan naar de factoren die het functioneren van winkelgebieden beïnvloeden. Bijgaand treft u het rapport "Lokale Monitor 2017" inclusief aanbevelingen aan. Wij hopen dat u deze betreft in uw speerpunten voor de begroting van 2018.

In het kader van de winkeltijden vragen wij speciaal uw aandacht voor de feestdagen in december dit jaar. Kerstavond (24 december) en oudejaarsdag vallen in 2017 beiden op een zondag. Wij verzoeken u om samen met uw lokale ondernemersvereniging te bekijken wat u met de openstelling op deze dagen wilt doen.

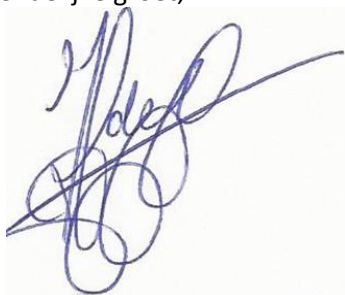
Tevens sturen wij u hierbij onze brochure "Gemeenteraadsverkiezingen 2018". U bent hier uiteraard al volop mee bezig, maar wij brengen graag onze standpunten nogmaals bij u onder de aandacht.

Mocht u naar aanleiding van de Lokale Monitor 2017 of de brochure "Gemeenteraadsverkiezingen 2018" graag moties en/of amendementen willen indienen tijdens de begrotingsvergadering (of andere vergaderingen), dan ondersteunen wij u graag met het opstellen hiervan.

Wij wensen u veel succes bij de voorbereidingen van de begroting en hopen dat u hierin onze aanbevelingen verwerkt.

Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Irma Ijdens-Talens
Secretaris Lokale Belangenbehartiging

Dolf Kloosterziel
Secretaris Lokale Belangenbehartiging

M: 06-22884076
E: irma.ijdens@detailhandel.nl

M: 06-29512543
E: dolf.kloosterziel@detailhandel.nl

Kiezen voor het kloppend hart

Onderzoek naar de keuzes die gemeenten kunnen maken voor een gezond winkelklimaat

Lokale Monitor 2017

VOORWOORD

Winkelgebieden vormen het kloppend hart van de buurt. In elke gemeente kunnen consumenten dagelijks kiezen uit een breed en betaalbaar aanbod van producten en diensten, zowel in fysieke winkels als thuis online. Dat wordt mogelijk gemaakt door 100.000 unieke winkeliers met handelsgeest, innovatiekracht en vakmanschap. En uiteraard samen met de ruim 780.000 medewerkers, die een leuke baan in de retail hebben en hierin veelal hun eerste werkervaring op doen. Elke dag verwelkomen zij verspreid door Nederland miljoenen mensen en komen zij steeds vaker bij klanten aan de deur om de aankopen af te leveren.

Voor een goed detailhandelsklimaat met aantrekkelijke winkelgebieden is een betrokken lokale overheid van cruciaal belang. Gemeenteraadsleden, wethouders en burgemeesters maken dagelijks keuzen die van invloed zijn op het functioneren van de detailhandel. Het gaat bijvoorbeeld om detailhandelsvisies, lokale belastingen en maatregelen voor veilige winkelstraten. Het is dan ook te prijzen dat steeds meer gemeenten via bijvoorbeeld de Retailagenda werk maken van het detailhandelsklimaat.

In de Lokale Monitor 2017 maakt Detailhandel Nederland inzichtelijk welke keuzes lokale politici kunnen maken voor een gezond detailhandelsklimaat. Wij gaan graag met politici het gesprek aan en onderzoeken hoe lokaal ingespeeld kan worden op de consumentenbehoefte en het veranderende detailhandelsklimaat. In het najaar behandelen gemeenten hun begroting voor volgend jaar. Detailhandel Nederland vraagt lokale politici hierbij om de lokale lasten stevig tegen het licht te houden en te onderzoeken of bijvoorbeeld parkeertarieven kunnen worden verlaagd, afgeschaft of vervangen door de alternatieven.

In maart 2018 vinden er weer gemeenteraadverkiezingen plaats. Deze monitor geeft, samen met de verkiezingsbrochure 'uw kiezers, onze klanten 2018' aanbevelingen voor de honderden coalitieakkoorden en programma's die hierop volgen. Belangrijk is bijvoorbeeld dat gemeenten onderling samenwerken bij het terugdringen van leegstand.

De Lokale Monitor 2017 biedt daarmee hopelijk een inspiratiebron voor goed detailhandelsbeleid in Nederlandse gemeenten. Detailhandel Nederland koestert de samenwerking tussen ondernemers en overheid om winkelgebieden aantrekkelijk te houden. Voor onze klanten, voor de economische vitaliteit van gemeenten en voor de levendigheid van steden en dorpen in Nederland.

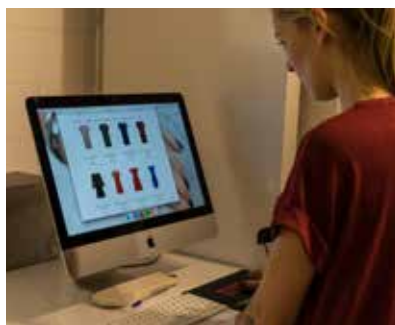
Guido van Woerkom
Voorzitter Detailhandel Nederland

belt
chamber
music
festival

De Nootspecialist
VOOR DE LEKKERSTE NOOT!

er Stunt!!
Warme
Jumbo
Pind
u oor
€
Sup

INHOUD

Inleiding	7
Detailhandelsvisies	9
Leegstand	11
Parkeertarieven	14
Onroerendezaakbelasting	16
Reclamebelasting	19
Precariobelasting	21
Winkelcriminaliteit	23
Winkeltijden	27
Aanbevelingen	28
Onderzoek in één oogopslag	30

INLEIDING

De detailhandel verandert ingrijpend. Veranderingen in voorkeuren en veranderd consumentengedrag, technologische vooruitgang, buitenlandse concurrentie en nieuwe bedrijfsmodellen hervormen de sector. Veranderingen in de sector detailhandel hebben gevolgen voor winkelgebieden. Het is dan ook verklaarbaar dat veel gemeenten momenteel actief bezig zijn met een herijking van hun detailhandelsbeleid.

Dat gemeenten een zeer belangrijke rol spelen in de lokale detailhandel blijkt uit het recent verschenen rapport “Werk aan de winkel: Nederlandse detailhandel in versnelling richting 2025”, uitgevoerd door McKinsey & Company in opdracht van Detailhandel Nederland.

Detailhandel Nederland heeft in 36 gemeenten de status van het lokaal detailhandelsbeleid onderzocht. Dit onderzoek helpt om inzichtelijk te maken welke besluiten gemeenten kunnen nemen over, voor winkeliers relevante, thema's:

Detailhandelsvisie

Volksvertegenwoordigers hebben een grote invloed op het detailhandelsklimaat in de gemeente. Op dit moment is dit relevanter dan ooit. Het winkellandschap verandert zichtbaar. Dit stelt gemeenten voor nieuwe keuzes en uitdagingen. Deze keuzes leggen gemeenten vast in de detailhandelsvisie. Detailhandel Nederland hecht er grote waarde aan dat deze detailhandelsvisie regelmatig wordt geactualiseerd en getoetst aan de ontwikkelingen in de detailhandel. Voor een effectief en krachtig beleid is het bovendien essentieel dat de visie wordt afgestemd met de buurgemeenten.

Leegstand

In Nederland is een overaanbod van winkels in de detailhandel. Gemiddeld staat ruim 7,4 procent van de winkelvloeroppervlakte leeg in 2017. Detailhandel Nederland maakt zich grote zorgen over het hoge percentage winkelleegstand. Door leegstaande panden neemt de aantrekkelijkheid van binnensteden en winkelgebieden af.

Parkeerbeleid

Klanten willen aan het einde van een dag winkelen met een goed gevoel naar huis gaan. Het parkeerbeleid in een gemeente speelt hierbij een belangrijke rol. De parkeergarage is namelijk het eerste en laatste wat de consument ziet bij een winkelbezoek. Het is het visitekaartje van de stad. Een gastvrij en aantrekkelijk parkeerbeleid is dan ook een must in een tijd waarin beleving een steeds belangrijker onderdeel uitmaakt van het winkelen.

Lokale lasten

Lokale politici en bestuurders proberen tekorten in de begrotingen te dekken. Er zijn daardoor de laatste jaren veel lastenverzwaringen voor winkeliers doorgevoerd en het risico op stijgende lasten neemt toe. De onroerendesaakbelasting, precariobelasting en reclamebelasting zijn daar voorbeelden van. Gemeenten kunnen de opbrengsten van genoemde belastingen naar eigen inzicht besteden, anders dan bijvoorbeeld bij de rioolheffing.

Veiligheid

Gemeenten maken het verschil in de strijd tegen overlast, winkeldiefstal en georganiseerde criminaliteit. Een groot deel van de winkelcriminaliteit heeft een georganiseerd en professioneel karakter. Deze criminelen maken zich schuldig aan grootschalige winkeldiefstallen. Gemeenten kunnen veel doen in de strijd tegen bendes; om te beginnen door via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) bedelarij en roofwassen te verbieden.

Winkeltijden

Met de openingstijden kunnen winkeliers inspelen op de wens van de consument om 's avond of in het weekend te winkelen. Gemeenten hebben de vrijheid om zelf te bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing voor ruime openingstijden verlenen voor de avond of zondag.

Onderzoeksopzet en opbouw Rapport

Voor dit onderzoek heeft Detailhandel Nederland in 36 grote gemeenten een onderzoek uitgevoerd naar de staat van het detailhandelsklimaat. Hiervoor is gebruik gemaakt van een breed scala aan bronnen, zoals; gemeentelijke detailhandelsvisies, lokale verordeningen, monitor COELO en monitor Locatus.

Na deze inleiding vindt u de meest opvallende resultaten per onderwerp. Tot slot doen wij een reeks aanbevelingen. Hiermee willen wij de gemeenteraadsleden adviseren bij hun besluitvorming. Het maken van de juiste keuzes is misschien wel belangrijker dan ooit. Keuzes die bijdragen aan een beter winkelklimaat voor consumenten en winkeliers: de inwoners van Nederland. Dat komt ondernemerschap, werkgelegenheid en leefbaarheid ten goede.

DETAILHANDELSVISIES

Elke gemeente is in beweging en verandert. De rol en functie van de detailhandel in gemeenten verandert mee en door de opkomst van digitale detailhandelskanalen gaat dit extra snel. Dit stelt nieuwe eisen aan winkels en winkelgebieden. Gemeenten hebben grote invloed op de mate waarin de detailhandel zich aan dit veranderende speelveld kan aanpassen. Daarmee bepaalt zij mede het succes van winkelstraten en winkelcentra. Om goed om te gaan met de snelle veranderingen is goed detailhandelsbeleid, vastgelegd in een goede detailhandelsvisie, onontbeerlijk.

Het belang van actueel detailhandelsbeleid

Detailhandel Nederland hecht er grote waarde aan dat een gemeente haar detailhandelsvisie regelmatig actualiseert en toetst aan de ontwikkelingen in de detailhandel. Bij het opstellen van een geactualiseerde detailhandelsvisie helpt Detailhandel Nederland graag mee.

In de monitor 2017 hebben wij een analyse gemaakt van de beschikbare detailhandelsvisies in gemeenten. Hierbij hebben wij de detailhandelsvisie getoetst aan negen essentiële indicatoren. Een sterke detailhandelsvisie moet bijvoorbeeld actueel zijn en beschikken over een goede analyse van het detailhandelsklimaat. Daarnaast is het van belang dat er in de visie scherpe keuzes worden gemaakt binnen beleidsterreinen die voor het detailhandelsklimaat van belang zijn. Hierbij gaat het om onder andere het terugdringen van winkelmeters, het kiezen voor kansrijke en kansarme gebieden, het voeren van een goed parkeerbeleid en het stimuleren van regionale gemeentelijke afstemming. Onder de tabel lichten wij de status van de verschillende indicatoren toe binnen de onderzochte 36 gemeenten.

Gemeente	Jaar van publicatie	Analyse	Keuze voor kansrijk en kansarm	Actief verminderen meters	Regionaal perspectief en afstemming	Wordt samenwerking bevorderd	Bereikbaarheid en parkeren	Is dienstverlening aan huis toegestaan	Actiegerichtheid
Alkmaar	2011	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Niet benoemd	Beperkt
Almere	2014	Ja	Nee	Nee	Nee	Deels	Beperkt	Niet benoemd	Beperkt
Alphen aan den Rijn	2016	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Beperkt	Niet benoemd	Redelijk
Amersfoort	2014	Ja	Nee	Beperkt	Ja	Ja	Ja	Toegestaan	Redelijk
Amsterdam	2017	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Niet benoemd	Redelijk
Apeldoorn	2014	Beperkt	Nee	Nee	Nee	Beperkt	Ja	Niet benoemd	Slecht
Arnhem	2016	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Beperkt	Niet benoemd	Goed
Assen	2017	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Niet benoemd	Goed
Breda	2010	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Beperkt	Niet benoemd	Redelijk
Delft	2012	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Den Bosch	2011	Ja	Nee	Beperkt	Nee	Nee	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Den Haag	2017	Ja	Ja	Ja	Redelijk	Beperkt	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Dordrecht	2013	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Ede	2016	Ja	Deels	Beperkt	Ja	Ja	Beperkt	Niet benoemd	Goed
Eindhoven	2015	Ja	Ja	Beperkt	Ja	Ja	Nee	Niet benoemd	Redelijk
Emmen	2010	Beperkt	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Niet benoemd	Redelijk
Enschede	2012	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Niet benoemd	Beperkt
Groningen	2011	Ja	Beperkt	Nee	Nee	Deels	Ja	Niet benoemd	Redelijk
Haarlem	2016	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Niet benoemd	Redelijk
Haarlemmermeer	2015	Ja	Deels	Beperkt	Beperkt	Nee	Nee	Niet benoemd	Beperkt
Heerenveen	2011	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Niet benoemd	Redelijk
Leeuwarden	2014	Ja	Nee	Nee	Nee	Deels	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Leiden	2016	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Niet benoemd	Goed
Lelystad	2010	Ja	Beperkt	Nee	Beperkt	Nee	Beperkt	Toegestaan	Beperkt
Maastricht	2016	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Niet benoemd	Redelijk

Gemeente	Jaar van publicatie	Analyse	Keuze voor kansrijk en kansarm	Actief verminderen meters	Regionaal perspectief en afstemming	Wordt samenwerking bevorderd	Bereikbaarheid en parkeren	Is dienstverlening aan huis toegestaan	Actiegerichtheid
Middelburg	2015	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Niet benoemd	Redelijk
Nijmegen	2015	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Niet benoemd	Goed
Rotterdam	2016	Beperkt	Deels	Ja	Nee	Nee	Nee	Niet benoemd	Beperkt
Tilburg	2016	Beperkt	nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Niet benoemd	Beperkt
Utrecht	2015	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Niet benoemd	Redelijk
Venlo	2015	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Beperkt	Niet benoemd	Beperkt
Vlissingen	2011	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Westland	2016	Ja	Ja	Beperkt	Nee	Ja	Ja	Niet benoemd	Redelijk
Zaandam	2015	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Niet benoemd	Goed
Zoetermeer	2006	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja	Niet benoemd	Beperkt
Zwolle	2012	Beperkt	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Niet benoemd	Beperkt

Tabel 1: Beoordeling detailhandelsvisies 36 gemeenten.

Zie bijlage 1 voor de titels van het detailhandelsbeleid van de gemeenten.

De eerste twee indicatoren brengen in beeld of een gemeente haar detailhandelsvisie actueel is en of hier een grondige analyse wordt gemaakt van het lokale detailhandelsklimaat. Een derde van de onderzochte detailhandelsvisies zijn ouder dan vier jaar. In deze gemeenten is de detailhandelsvisie dus hard toe aan een actualisatie. Positief is dat de meeste gemeenten een grondige analyse van het detailhandelsklimaat maken. In vijf gemeenten was de analyse echter te beperkt. Hier ontbreken bijvoorbeeld goede cijfermatige onderbouwingen of is de analyse te summier gericht op slechts enkele facetten van de detailhandel.

De derde en vierde indicator richten zich op de vraag of in de detailhandelsvisie een gedegen keuze wordt gemaakt voor het terugdringen van winkelmeters en het aanwijzen van kansrijke- en kansarme winkelgebieden. Er bestaat een sterke correlatie tussen het verminderen van het aantal winkelmeters en het kiezen tussen kansrijke- en kansarme gebieden. In achttien gemeenten werd geen duidelijk beleid gemaakt voor het terugdringen van winkelmeters en ontbrak ook de keuze tussen kansrijk en kansarme gebieden. Vooral gemeenten die een oude visie hebben laten het maken van keuzes na. Zoetermeer spant wat dat betreft de kroon. De detailhandelsvisie hier dateert uit 2006. Dit is zeer opvallend aangezien juist deze gemeente overweegt medewerking te verlenen aan een groot Factory Outlet Center. Amsterdam is een voorbeeldgemeente waar het gaat om het kiezen tussen kansrijke en kansarme gebieden. Per winkelgebied wordt in de Amsterdamse detailhandelsvisie duidelijk beschreven wat het perspectief is en wat er moet gebeuren.

In de analyse van de vijfde indicator, regionale afstemming, valt op dat detailhandelsvisies doorgaans nog intern gericht zijn. In slechts vijftien detailhandelsvisies wordt expliciet gesproken over regionale afstemming. Een goed voorbeeld is de gemeente Leiden. Hier werd een regionale detailhandelsvisie opgesteld door zes gemeenten, welke zijn beslag heeft gekregen in de gemeentelijke visies.

In twintig detailhandelsvisies geeft de gemeente, in lijn met de zesde indicator, aan samenwerking tussen ondernemers te stimuleren. Deze gemeenten gaan dus echt bij de uitvoering van de visie aan de slag met ondernemers in de winkelstraat. Het gaat bijvoorbeeld om het ondersteunen van het opstarten van een BIZ door winkeliers.

Op de zevende indicator, bereikbaarheid en parkeren, scoren twintig gemeenten positief. Dit wil zeggen dat in de detailhandelsvisie uitgelegd wordt welke rol de bereikbaarheid speelt voor het lokale detailhandelsklimaat en waarom bepaalde keuzen worden gemaakt. In zes gemeenten wordt dit beperkt gedaan en in tien gemeenten ontbreekt deze analyse volledig.

Als achtste indicator is dienstverlening aan huis opgenomen. In slechts twee gevallen wordt aandacht besteed aan dit onderwerp. In beide gevallen wordt dienstverlening aan huis toegestaan.

Tot slot hebben wij geprobeerd een indicatie te geven van hoe actiegericht de onderzochte detailhandelsvisies zijn. Het gaat hier bijvoorbeeld om de vraag of er een concreet actieprogramma aanwezig is. In zes gemeenten was dit duidelijk het geval, in dertien redelijk en in zeventien onvoldoende. Zaandam geeft een goed voorbeeld van een actiegerichte detailhandelsvisie. Hier is beleid geformuleerd waarin duidelijke keuzes worden gemaakt. Sterk is dat in Zaandam met belanghebbenden een twaalfstal actielijnen is afgesproken.

LEEGSTAND

In Nederland is een overaanbod van winkels in de detailhandel. Gemiddeld staat ruim 7,4 procent van de winkelvloeroppervlakte leeg in 2017. Detailhandel Nederland maakt zich grote zorgen over het hoge percentage winkelleegstand. Door leegstaande panden neemt de aantrekkelijkheid van binnensteden en winkelgebieden af.

Detailhandel Nederland werkt daarom samen met maatschappelijke partners om het winkellandschap toekomstbestendig te maken. Belangrijk onderdeel zijn hulpmiddelen voor gemeenten en provincies om overbodige winkelmeters te voorkomen en terug te dringen. Bijvoorbeeld door het afstemmen van detailhandelsvisies op regionaal niveau of het toepassen van de ladder voor duurzame verstedelijking.

Landelijk leegstandcijfer daalt

Om een goed inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling van de leegstand in Nederland werden op verzoek van Detailhandel Nederland door onderzoeksbureau Locatus metingen verricht. Op 1 juli 2017 was volgens deze metingen het leegstandspercentage van het winkelvloeroppervlakte in Nederland 7,4 procent. Dit is een stuk lager dan het leegstandspercentage een jaar eerder. Op 1 juli 2016 was dit namelijk nog 8,3 procent.

Een belangrijke verklaring voor deze daling is de afname van het aantal winkelpanden. Begin 2017 waren er bijna 500 panden en 300.000 m² minder dan begin 2016. Het merendeel van deze winkelpanden is omgebouwd naar woningen. Een andere reden voor de teruglopende leegstand is de opkomst van de horeca. In bijna 1.000 gevallen werd een leegstaand pand gevuld met horeca. Daarnaast is een deel van de teruglopende leegstand te verklaren door voormalig leegstaande V&D-panden die in de afgelopen periode weer een nieuwe bestemming vonden.

De roep van Detailhandel Nederland voor het herbestemmen van overbodige winkelpanden lijkt in de praktijk dus effectief. Detailhandel Nederland dringt er bij gemeenten op aan om deze goede voorbeelden te volgen.

Provincie Limburg kent hoogste leegstand

De lokale monitor laat duidelijke verschillen zien tussen de leegstandspercentages in de verschillende provincies. De provincie Limburg kent met een leegstandspercentage van 10,2 procent een veel hoger leegstandspercentage dan het landelijke gemiddelde. De laagste leegstand van het winkelvloeroppervlakte vinden wij in Utrecht met 5,8 procent. Deze provincie slaagde er ook in om het leegstand percentage fors te laten dalen (van 7,1% naar 5,8%). In Friesland en Groningen daalde de leegstand het snelst.

Leegstandspercentage WVO provincies		
Provincie	% in 2017	% in 2016
Limburg	10,2%	11,0
Drenthe	9,1%	9,3%
Overijssel	8,6%	9,3%
Flevoland	8,2%	9,0%
Zeeland	7,6%	7,6%
Noord-Brabant	7,4%	8,0%
Gelderland	7,3%	7,6%
Groningen	7,2%	9,6%
Zuid-Holland	7,2%	8,2%
Friesland	6,6%	8,8%
Noord-Holland	6,2%	7,0%
Utrecht	5,8%	7,1%

Tabel 2 Leegstand per provincie

Hoogste leegstand in Assen, laagste leegstand in Delft

Van de 36 geselecteerde gemeenten in 2017 kent Assen het hoogste leegstandspercentage. Maar liefst 13,1 procent van het winkelvloeroppervlakte staat daar leeg. Ook de andere gemeenten uit de top drie kennen een leegstandspercentage van boven de tien procent. Dit zijn de gemeente Vlissingen (11,7 procent), Enschede en Lelystad (10,8 procent).

Gemeente met hoogste leegstand wvo 2017	
Gemeente	% leegstand
Assen	13,1%
Vlissingen	11,7%
Enschede, Lelystad	10,8%
Apeldoorn, Breda, Maastricht	8,9%

Tabel 3 Gemeente met de meeste leegstand

De gemeente Delft kent de laagste leegstand van de geselecteerde gemeenten. Met 3,9 procent is het leegstandspercentage hier drie keer kleiner dan in Assen. Andere goed scorende gemeenten zijn Utrecht (4,1 procent), Zoetermeer (4,2 procent) en Groningen (4,3 procent).

Gemeente met laagste leegstand wvo 2017	
Gemeente	% leegstand
Delft	3,9%
Utrecht	4,1%
Zoetermeer	4,2%
Groningen	4,3%
Amsterdam	4,6%

Tabel 4 Gemeente met de minste leegstand

Een aantal gemeenten zag het percentage leegstand in 2017 explosief stijgen. Arnhem staat hier met een toename van 7,1 naar 8,7 procent met stip op 1. Gemeenten met een beter resultaat zijn te vinden in Groningen, Delft en Utrecht. Zij wisten het leegstandspercentage in het afgelopen jaar fors te reduceren.

Gemeenten sterkste dalers en stijgers leegstand wvo 2016-2017							
Gemeente	2017	2016	Ontwikkeling leegstand	Gemeente	2017	2016	Ontwikkeling leegstand
Arnhem	8,7%	7,1%	22,5%	Groningen	4,3%	8,5%	-49,4%
Breda	8,9%	7,3%	21,9%	Delft	3,9%	7,6%	-48,7%
Heerenveen	7,4%	6,4%	15,6%	Utrecht	4,1%	7,5%	-45,3%
Leiden	6,7%	5,9%	13,6%	Nijmegen	6,8%	11,3%	-39,8%
Westland	5,8%	5,1%	13,7%	Zoetermeer	4,2%	6,9%	-39,1%

Tabel 5 Gemeenten met de sterkste daling en stijging van de leegstand

Naast de algehele leegstandspercentages hebben we ook gekeken naar de verspreiding van het leegstandsprobleem binnen gemeenten. Dit laat forse verschillen zien binnen en tussen gemeenten. Indien we kijken naar centrale winkelgebieden (zoals binnensteden) zien we dat Assen wederom zeer slecht scoort. Het grootste deel van de leegstand in Assen concentreert zich namelijk in het centrum van de stad. Maar liefst 21,8 procent van de winkelmeters staat hier leeg. Ook Vlissingen (18,3 procent) en Breda (17,2 procent) kennen relatief veel leegstand in de belangrijkste winkelgebieden. Deze gemeenten scoren hiermee vele malen slechter dan bijvoorbeeld Utrecht (3 procent), Amsterdam (3,3 procent) en Zaanstad (6,7 procent).

Gemeenten hoogste en laagste leegstand Centrale winkelgebieden wvo 2017			
Gemeente	% Leegstand	Gemeente	% Leegstand
Assen	21,8%	Utrecht	3,0%
Vlissingen	18,3%	Amsterdam	3,3%
Breda	17,2%	Zaanstad	6,7%
Lelystad	14,4%	Delft	6,8%
Dordrecht	14,1%	Den Haag, Haarlem	6,9%

Tabel 6 Hoogste en laagste leegstand centraal wvo 2017

In Enschede, Ede en Emmen liggen de uitdagingen voor leegstandsbestrijding vooral in de ondersteunende winkelgebieden. Dit zijn de wijkcentra, binnenstedelijke winkelstraten en buurtcentra. In deze gemeenten ligt het leegstandspercentage in dit soort winkelcentra boven de tien procent. In de gemeenten Heerenveen, Westland en Leiden werd nagenoeg geen leegstand gemeten in deze centra.

Gemeenten hoogste en leegstand ondersteunende winkelgebieden wvo 2017			
Gemeente	% Leegstand	Gemeente	% Leegstand
Enschede	11,4%	Heerenveen	0,0%
Ede	11,4%	Westland	0,0%
Emmen	10,8%	Leiden	2,0%
Breda	9,4%	Groningen	2,6%
Haarlem	8,2%	Haarlemmermeer	3,1%

Tabel 7 Hoogste leegstand wvo ondersteunend

In sommige gemeenten werden zeer specifieke leegstandsproblemen geconstateerd. Den Haag, Lelystad en Alphen aan den Rijn kennen bijvoorbeeld veel leegstaande winkelmeters op locaties die bestemd zijn voor eenzijdige winkelbelevingen, zoals woonboulevards, tuincentra of bouwmarkten.

Gemeenten hoogste leegstand overige winkelgebieden wvo 2017	
Gemeente	% Leegstand
Den Haag	27,5%
Lelystad	13,3%
Alphen aan den Rijn	9,9%
Dordrecht	9,7%
Alkmaar	9,7%

Tabel 8 Hoogste leegstand wvo overige winkelgebieden

PARKEERTARIEVEN

De parkeerplek is het eerste en laatste wat de consument ziet bij een winkelbezoek. Het is het visitekaartje van de stad. Een gastvrij en aantrekkelijk parkeerbeleid is dan ook essentieel in een tijd waarin beleving een steeds belangrijker onderdeel uitmaakt van het winkelen.

Diverse studies bevestigen het belang van parkeren. Uit onderzoek van STRABO bleek dat na invoering van betaald parkeren in vijf winkelcentra gemiddeld genomen de voetgangerstotalen en bestedingen terugliepen met 20 procent tot 30 procent. In 2017 verscheen een onderzoek van het CPB over het belang van parkeren. Hieruit blijkt dat de verblijfsduur van consumenten significant toeneemt als sprake is van gratis parkeren.

Detailhandel Nederland prijst gemeenten en garages die hun tarieven zo laag mogelijk proberen te houden. Nog mooier zijn initiatieven van gemeenten die hun parkeertarieven helemaal afschaffen en bijvoorbeeld vervangen door blauwe zone parkeren.

De tarieven voor straatparkeren variëren per gemeente en winkelgebied. Daarbij hanteren gemeenten geregeld verschillende zones met verschillende tarieven binnen één winkelgebied. Ook worden er verschillende tarieven gerekend per moment van de dag. Zo is parkeren overdag soms duurder dan in de avond of gelden er speciale weekendtarieven.

In het onderzoek zijn de maximumtarieven bekeken voor het eerste uur parkeren in het centrum van gemeenten. Hierdoor ontstaat dus een duidelijk beeld van het tarief wat een consument maximaal betaalt indien hij een uur parkeert in het centrum. Dit wil dus niet zeggen dat een consument dit bedrag altijd kwijt is. Door het parkeertarief af te stemmen op tijd en locatie kan het uiteindelijke bedrag lager uitvallen.

In de 36 geselecteerde gemeenten werden de maximale tarieven vergeleken van parkeren in de straat en de garages voor het eerste uur parkeren. Het gemiddelde maximale uurtarief in de geselecteerde garages is € 2,72. Het gemiddelde maximale uurtarief voor straatparkeren in de geselecteerde gemeenten is € 2,61.

Straatparkeren

Amsterdam is traditioneel de gemeente met de hoogste tarieven. Een uurtje parkeren kan hier oplopen tot maar liefst 5 euro per uur. Andere steden waar het relatief duur is om te parkeren op straat zijn Utrecht, Haarlem en Rotterdam.

Parkeren op straat 5 duurste gemeenten		
Stad	Parkeerfaciliteit	Maximumtarief eerste uur
Amsterdam	Centrum	€ 5,00
Utrecht	Zone A1	€ 4,63
Haarlem	Zone B	€ 4,20
Rotterdam	Straat binnenstad	€ 4,00
Venlo	Centrum	€ 3,70

Tabel 9 Parkeertarieven straat hoog

Het goedkoopst parkeren op straat kan in de kernen van Westland. Parkeren in Naaldwijk is bijvoorbeeld helemaal gratis. Op sommige plekken mag de consument alleen niet onbeperkt staan.

Parkeren op straat 5 goedkoopste gemeenten		
Stad	Parkeerfaciliteit	Maximumtarief eerste uur
Westland		€ -
Heerenveen	Centrum	€ 1,20
Haarlemmermeer (Hoofddorp)	Zone A	€ 1,35
Zoetermeer	centrum	€ 1,45
Ede	Grote straat	€ 1,76

Tabel 10 Parkeertarieven straat laag

Om een goed beeld te krijgen van de ontwikkeling van de tarieven voor straatparkeren vergelijken wij de maximale tarieven van 2017 met die uit 2012. In de 36 geselecteerde gemeenten steeg het tarief voor straatparkeren gemiddeld met 13 procent. In Assen zagen bezoekers het maximumtarief voor een uurtje parkeren zelfs met 60 procent toenemen. Andere sterke stijgers zijn Haarlem (53%) en Zaanstad (34%) en Rotterdam (33%). In zeven gemeenten is er daarentegen geen stijging van het maximumtarief doorgevoerd. Hieronder behoren Ede, Tilburg en Maastricht.

Parkeren op straat 5 gemeenten met sterkste toename			
Stad	Maximumtarief 2012	Maximumtarief 2017	Stijgingspercentage
Assen	€ 1,50	€ 2,40	60%
Haarlem	€ 2,75	€ 4,20	53%
Zaanstad	€ 2,00	€ 2,67	34%
Rotterdam	€ 3,00	€ 4,00	33%
Venlo	€ 3,00	€ 3,70	23%

Tabel 11 Parkeertarieven straat sterkste toename

Parkeergarages

Ook de tarieven voor een uurtje parkeren in een parkeergarage verschillen aanzienlijk. De duurste garages zijn te vinden in de vier grootste gemeenten. Wie op zaterdag bijvoorbeeld gaat winkelen in Amsterdam betaalt al snel meer dan 7 euro per uur.

Parkeren in de garage 5 duurste gemeenten				
Stad	Parkeerfaciliteit	Tarief	Minuten	Uurtarief
Amsterdam	Byzantium	€ 2,00	17	€ 7,06
Utrecht	Hoog Catherijne P6	€ 0,50	7	€ 4,29
Den Haag	City Parking	€ 2,00	28	€ 4,29
Rotterdam	Bijenkorf	€ 2,00	30	€ 4,00
Maastricht	Vrijthof	€ 1,00	17	€ 3,53

Tabel 12 Parkeertarieven garage hoog

Relatief goedkope parkeergarages zijn te vinden in Dordrecht, Heerenveen en Haarlemmermeer. Bijzondere vermelding gaat uit naar Zoetermeer. De eerste drie uur is het namelijk gratis parkeren in de meeste parkeergarages rondom het centrum. Hiermee geeft deze gemeente een positieve impuls aan het detailhandelsklimaat.

Parkeren in de garage 5 goedkoopste gemeenten				
Stad	Parkeerfaciliteit	Tarief	Minuten	Uurtarief
Zoetermeer	Frankrijklaan	€ 1,50	54	Eerste drie uur gratis
Haarlemmermeer	Polderplein	€ 0,50	40	€ 0,75
Heerenveen	Geerts Willigen	€ 1,20	60	€ 1,20
Lelystad	De Waag	€ 1,50	60	€ 1,50
Dordrecht	Veemarkt	€ 1,70	60	€ 1,70

Tabel 13 Parkeertarieven garage laag

Blauwe zone, Park & Shop

Soms leidt vrij en gratis parkeren in winkelgebieden tot verkeersproblematiek. In plaats van het klakkeloos invoeren van betaald parkeren raadt Detailhandel Nederland gemeenten aan om alternatieven te onderzoeken. In het bijzonder gaat het hierbij om kortparkeermogelijkheden, zoals het traditionele blauwe zone parkeren of het invoeren van Park & Shop zones. Deze laatste vorm van parkeerregulering lijkt aan een opmars bezig. Bij deze vorm van parkeren betaalt de automobilist een gereduceerd tarief voor een korte periode, bijvoorbeeld 10 cent per uur. Amsterdam kent al geruime tijd Park & Shop locaties op onder andere de Ceintuurbaan en de Van Woustraat. In Rotterdam werd deze parkeervorm na een geslaagde pilot uitgebreid in meerdere winkelcentra en ook Venlo hanteert Stop en Shop tarief van 10 cent voor het eerste half uur. De gemeente Haarlemmermeer kondigde aan, op verzoek van winkeliers en hun klanten, dit concept in te voeren in Hoofddorp.

ONROERENDEZAAKBELASTING

Gemeenten heffen onroerendezaakbelasting over zowel woningen als niet woningen. Voor beide geldt een afzonderlijk tarief. Bij niet woningen is het tevens zo dat naast de eigenaar ook de gebruikers belasting betalen; het zogenaamde OZB-niet woningen gebruikersdeel. Winkeliers zijn vaak huurder en betalen dit laatstgenoemde tarief. Is een winkelier ook eigenaar dan betaalt hij of zij ook het eigenarendeel van de OZB. De hoogte van de OZB aanslag wordt bepaald door het OZB-tarief met de WOZ waarde van het betreffende pand te vermenigvuldigen. Bij een gelijkblijvend tarief kan het dus gebeuren dat de rekening toch oploopt, omdat de waarde van het pand is gestegen. In dit onderzoek is de OZB voor gebruikers van panden die geen woning zijn, onder de loep genomen. Alle winkeliers zijn in ieder geval gebruiker van hun pand en worden dus voor deze belasting aangeslagen.

Voor gemeenten is de OZB de belangrijkste eigen inkomstenbron. De opbrengsten komen toe aan de algemene middelen van de gemeente. Dat betekent dat de middelen niet voor een van te voren vastgesteld doel bestemd zijn. De gemeenteraad stelt elk jaar op voorstel van het college van B&W de tarieven vast. Winkeliers zien de rekening vooral stijgen. Daarbij stijgt de rekening voor winkeliers vaak meer dan die van bewoners.

Detailhandel Nederland heeft in 36 gemeenten de tarieven van de onroerendezaakbelasting met elkaar vergeleken. De gegevens zijn afkomstig uit de Atlas van de lokale lasten 2015 en 2016 van COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Onderstaande tabel laat zien welke gemeenten de hoogste tarieven hanteren. De kolom 'positie 2016' geeft weer welke plek de gemeente in het onderzoek van 2016 innam.

Gemeente	Tarief 2017	Tarief 2016	Positie 2016
Leiden	0,4460	0,4285	1
Groningen	0,4065	0,3705	2
Enschede	0,3273	0,3150	4
Apeldoorn	0,3234	0,2993	6
Leeuwarden	0,3173	0,3184	3
Zoetermeer	0,3074	0,3080	5
Heerenveen	0,3033	0,2918	7
Assen	0,2995	0,2853	8
Vlissingen	0,2823	0,2666	10
Zwolle	0,2750	0,2569	14

Tabel 14 Gemeenten met het hoogste OZB tarief

Leiden heeft ruimschoots het hoogste tarief en blijft de onbetwiste koploper. Waarbij opgemerkt moet worden dat in Leiden een deel van de OZB opbrengst naar een ondernemersfonds gaat. Voor de hoogte van de uiteindelijk aanslag moet ook de waardeontwikkeling van de panden worden meegenomen. Ook wanneer dit gebeurt neemt de OZB belasting voor gebruiker in Leiden toe. Het zelfde geldt voor Groningen, de nummer twee in de lijst. Ook hier wordt het tarief fors verhoogt en ook hier neemt na correctie voor de WOZ ontwikkeling, de OZB aanslag fors toe. De tarieven in Leiden zijn in het belastingjaar 2016 met 6 procent gestegen ten opzichte van het belastingjaar 2015. Leiden spande ook in 2010 en 2013 al de kroon voor wat betreft de onroerendezaakbelasting.

Het hoge tarief in Leiden is deels te wijten aan het feit dat de gemeente via een heffing van 5,3 procent op OZB niet-woningen voor het ondernemersfonds int. Met deze heffing vullen alle ondernemingen en organisaties de kas van het fonds. De top 5 gemeenten met het hoogste tarief in het belastingjaar 2016 is ten opzichte van 2015 nagenoeg stabiel gebleven. Nijmegen heeft echter een positieve beweging laten zien door het tarief in 2017 met 50 procent te verlagen, waardoor het van een top 5 positie van hoogste tarieven in 2015 naar een 2e plaats van laagste tarieven is geschoven. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat de verlaging van de rekening voor gebruikers van een niet-woning in Nijmegen zijn verschoven naar de eigenaar van de niet-woning. Onderstaande tabel geeft weer welke gemeenten de laagste tarieven hanteren.

Gemeente	Tarief 2017	Tarief 2016	Positie 2016
Lelystad	0,0000	0,0000	1
Nijmegen	0,1228	0,2466	20
Amsterdam	0,1380	0,1438	2
Westland	0,1564	0,1571	3
Alphen a/d Rijn	0,1630	0,1588	5
Breda	0,1656	0,1584	4
Ede	0,1694	0,1611	6
Tilburg	0,1731	0,1686	9
Eindhoven	0,1770	0,1649	7
Arnhem	0,1891	0,1679	8

Tabel 15 Gemeenten met het laagste OZB tarief

De gemeente Lelystad verdient een pluim. Deze gemeente had al het laagste tarief in 2015, maar de gemeenteraad heeft besloten in 2016 geen OZB meer te heffen voor OZB-gebruikers niet-woningen. Het maakt in die zin nogal een verschil of je als winkelier in Leiden zit, waarvoor met een relatief eenvoudig pand (veelal eenmanszaken) bijna € 1.300,- aan onroerendezaakbelasting betaald moet worden of in Lelystad, waar niets betaald hoeft te worden.

Om te bepalen hoeveel de rekening voor de gemiddelde winkelier is gestegen in een gemeente moet niet alleen naar het tarief worden gekeken, maar ook naar de waardeontwikkeling van het vastgoed. Onderstaande tabel laat zien welke gemeenten de rekening voor winkeliers gemiddeld het hardst hebben laten oplopen. De kolom 't.o.v. 2016' laat de stijging of daling van een jaar eerder zien en de kolom 'positie 2016' geeft de positie een jaar eerder aan.

Gemeente	2017 t.o.v.2016	2016 t.o.v. 2015	Positie 2016
Arnhem	10,6	-1,1	4
Groningen	7,3	2,1	23
Maastricht	6,4	1,0	14
Apeldoorn	6,2	5,5	31
Eindhoven	5,2	2,5	25
Almere	5,0	1,7	18
Emmen	4,9	-0,7	7
Ede	4,6	1,8	20
Zwolle	4,6	2,8	27
Venlo	4,3	6,0	32

Tabel 16 Gemeenten die de OZB aanslag voor ondernemers het hardst laten stijgen

De gemeente die in het belastingjaar 2017 de rekening voor winkeliers het meest heeft verhoogd ten opzichte van het jaar daarvoor is de gemeente Arnhem. Hier stijgt de rekening dit jaar met maar liefst 10.6 procent. Een jaar eerder wist de gemeente de rekening nog licht te verlagen. Apeldoorn is de gemeente die niet alleen in 2017 de rekening flink laat oplopen, maar dat ook al in 2016 deed.

Tegenover deze stijgers staan ook een aantal dalers. De tien gemeenten die de rekening het meest hebben weten te beperken staan in onderstaande tabel. Lelystad heeft het tarief niet verlaagd, omdat dit al op nul stond. Kolom drie 't.o.v. 2015' laat de daling of stijging van een jaar eerder zien en kolom vier 'positie 2016' de positie een jaar eerder.

Gemeente	t.o.v.2016	t.o.v. 2015	Positie 2016
Lelystad	n.v.t.	-100,0	1
Nijmegen	-50,9	-31,5	2
Rotterdam	-6,1	-1,0	≠5
Utrecht	-3,0	0,8	13
Leeuwarden	-2,7	-0,7	6
Westland	-2,0	0,7	12
Heerenveen	-0,9	1,4	17
Alkmaar	-0,9	10,2	34
Haarlemmermeer	-0,4	2,6	26
's-Gravenhage	-0,4	0,0	8

Tabel 17 Gemeenten die de OZB aanslag voor ondernemers het hardst laten dalen

Opvallend is dat negen gemeenten het voor elkaar hebben gekregen de rekening voor de gemiddelde winkelier in hun gemeente te verlagen. Nijmegen het meest met de eerder gemaakte opmerking dat het tarief voor de eigenaar wel flink is verhoogd. Rotterdam presteert goed door al twee jaar de rekening te verlagen.

Wanneer naar alle gemeenten gezamenlijk wordt gekeken is de rekening voor winkeliers gestegen in de 36 onderzochte gemeenten. Opvallend daarbij zijn de grote verschillen tussen de hoogte van de rekeningen. De rekening voor een winkelier die opereert in een pand met een waarde van € 300.000,- loopt uiteen van € 1.300,- euro in Leiden tot nul euro in Lelystad.

RECLAMEBELASTING

De reclamebelasting:

Reclamebelasting is misschien wel de meest controversiële belasting waar winkeliers mee te maken kunnen krijgen. Onder de naam reclamebelasting kan de gemeente een belasting opleggen op aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Hierbij valt te denken aan billboards, lichtbakken of gevelreclame. Er moet belasting betaald worden voor reclamevoorwerpen boven de grond van de overheid, maar ook over voorwerpen op privéterrein. Daarin verschilt de reclamebelasting van de zogenoemde precariobelasting. In de meeste gevallen wordt de reclamebelasting ingevoerd ten bate van een ondernemersfonds.

In Nederland wordt naar schatting in 100 gemeenten reclamebelasting geheven.

Hoeveel daar precies mee wordt opgehaald is lastig te zeggen aangezien het CBS de opbrengsten van hondenbelasting, reclamebelasting, baatbelasting, forensenbelasting en roerend zaakbelasting gezamenlijk in kaart brengt. Het totaal van deze belastingen is begroot op 124 miljoen. Daarmee zijn deze belastingen ten opzichte van een jaar eerder gestegen met 7,8 procent. In 2016 werd nog wel in kaart gebracht wat de opbrengst van reclamebelasting was. Deze bedroeg toen 21 miljoen.

Reclamebelasting wordt in 20 van de 36 onderzochte gemeenten geheven. De hoogte van de te betalen belasting is van verschillende factoren afhankelijk. Denk aan reclame met of zonder verlichting, het gebied waarin de winkel is gevestigd en het aantal vierkante (centi)meters van het als reclame aan te duiden voorwerp.

Manier waarop belasting wordt berekend:

De manier waarop de hoogte van de reclamebelasting wordt vastgesteld kan sterk verschillen. Soms wordt elk pand gelijk aangeslagen, maar vaker is het zo dat de grootte van de reclame de hoogte van de aanslag bepaald. Ook zijn er gemeenten waar de aanslag samenhangt met de WOZ waarde van het pand waarvan de ondernemer reclamebelasting moet betalen. De gemeente heeft diverse opties om reclamebelasting te heffen. Onder andere:

- een tarief gebaseerd op de oppervlakte van de aankondiging (op basis van een tarieventabel)
- een vast tarief per aankondiging of tariefklassen
- tarieven afhankelijk van de locatie van de aankondiging
- een tarief op basis van de WOZ waarde van een pand

Zoals hierboven aangegeven wordt er in sommige gemeenten uitgegaan van de waarde van het pand. In die situatie wordt een vast bedrag aan reclamebelasting betaald. Al is de reclame-uiting minimaal, dan nog is de winkelier het volledige bedrag verschuldigd. Het nagaan van hoeveel belasting er betaald moet worden kan afhankelijk van de methode lastig zijn en ook tot discussie leiden. Het onderstaande citaat uit de verordening reclamebelasting Maastricht laat zien dat makkelijk discussie kan ontstaan:

“Indien het reclameobject slechts voor een deel zichtbaar is vanaf de openbare weg wordt de oppervlakte van het reclameobject bepaald op het van de openbare weg zichtbaar gedeelte van het reclameobject.”

De zichtbaarheid van een reclameobject is nogal afhankelijk van het gezichtspunt, wel of geen bladeren aan bomen of factoren.

Uitschieters reclamebelasting

Door de grote variatie in de manier waarop tarieven worden bepaald is het niet mogelijk een zinnige vergelijking te maken tussen de onderzochte gemeenten. Om wel een idee te geven van de kosten die winkeliers kwijt zijn aan de reclamebelasting noemen we een aantal opvallende voorbeelden uit de monitor 2017. Zo is in verhouding de reclamebelasting in Haarlem hoog. Daar betaalt een winkelier per jaar € 1028,- voor een bord van 5 tot 10 m². Een aankondiging van 1 tot 5 m² kost € 556,- per jaar. In Maastricht is een winkelier voor kleine reclame-uitingen tot 0,1 m² geen belasting verschuldigd. Indien de oppervlakte van het reclameobject meer is dan 0,1 m² maar minder dan 20m², dan moet er jaarlijks € 605,96 worden betaald. Aan een reclameobject van 20 m² of meer hangt een prijskaartje van € 1.211,88. Ook Ede valt op, hier wordt een vast bedrag gerekend per vestiging. Dit komt neer op € 689 per onroerende zaak in het kernwinkelgebied. Vooral bij kleine reclame-uitingen is dat een forse aanslag. In Middelburg betaalt een winkelier voor een reguliere reclame-uitingen (1 tot 20 m²) € 300 per jaar. In Enschede is een winkelier bij een reclame tot 10 m² met een bedrag van € 308,- ongeveer hetzelfde kwijt. Een grotere uiting (10 tot 25 m²) is daar met € 688,- ruim dubbel zo duur. Amsterdam moet ook genoemd worden. Sinds 2016 wordt er binnen de gemeente geen reclamebelasting meer geïnd.

Ondernemersfondsen

In veel gevallen wordt de reclamebelasting gebruikt voor het vormen van een ondernemersfonds. Vanaf 2008 is de trend ontstaan om de reclamebelasting te koppelen aan ondernemersfondsen. Sindsdien neemt het aantal gemeenten waarin reclamebelasting wordt gegeven toe. Vaak wordt reclamebelasting ingevoerd op voorpraak van lokale ondernemersverenigingen om activiteiten van diezelfde verenigingen te financieren.

Detailhandel Nederland is niettemin tegen het aanwenden van de reclamebelasting voor ondernemersfondsen. Gemeenten zijn namelijk niet verplicht om een draagvlakmeting onder winkeliers te doen om de reclamebelasting in te stellen. In de praktijk wordt er wel eens gestemd in een zaaltje door middel van hand opsteken. Er is hier onvoldoende controle. Daarnaast is er geen relatie tussen het hebben van reclame of de hoeveelheid daarvan en eventueel profijt van een ondernemersfonds waar een winkelier verplicht lid van is. De reclamebelasting is dus een inefficiënte belasting waardoor veel kosten moeten worden gemaakt die vaak van het geïnde bedrag af gaan dat voor fondsvorming wordt gebruikt. Bovendien stopt de belasting niet automatisch als er geen fonds meer mee gevuld wordt.

Een procedure conform de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) heeft voor Detailhandel Nederland sterk de voorkeur. In deze regeling is de democratische grondslag gewaarborgd en is efficiënter en eerlijker bij het innen van de belasting. Een BIZ is een wettelijk instrument waarmee alle winkeliers gezamenlijk investeren in de ruimtelijke kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van hun bedrijfsomgeving. Als een meerderheid vóór is, betalen alle winkeliers verplicht mee. Het geld komt ten goede aan de ondernemers en is bedoeld voor extra activiteiten. Het risico dat kosten worden afgewenteld op de winkeliers is in deze regeling aanzienlijk kleiner, omdat in de overeenkomst opgenomen dient te worden wat de taak van de gemeente is en wat de ondernemers zelf extra willen doen.

Als het aan Detailhandel Nederland ligt kan de reclamebelasting in alle gemeenten worden afgeschaft. Het is een marginale belasting die bovendien erg inefficiënt is. Daar waar deze belasting voor een fonds wordt gebruikt, dient dan wel eerst een fonds op basis van de BIZ ingericht te worden.

PRECARIOBELASTING

Onder de naam precariobelasting kan door een gemeente belasting worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond. Hierbij moet worden gedacht aan een winkeluitstalling, luifels en allerlei andere voorwerpen die op straat of in de lucht erboven te vinden zijn. Daarin verschilt de precariobelasting van de reclamebelasting. Bij de reclamebelasting hoeft geen sprake te zijn van het gebruik maken van de (lucht boven de) openbare weg. In dat geval is slechts vereist dat de reclame zichtbaar is vanaf de openbare weg.

In dit onderzoek richten wij ons uitsluitend op precario voor objecten die op of boven de openbare grond worden geplaatst. Precariobelasting voor zaken onder de grond (kabels en leidingen) wordt dus niet meegenomen. Deze laatste vorm is minder relevant voor winkeliers en mag bovendien vanaf 1 januari 2022 niet meer worden geheven. De totaal begrote inkomsten voor precario liggen voor 2017 op 238 miljoen. In 2016 bedroeg dit 204 miljoen, waarmee de begrote opbrengsten in 2017 met maar liefst 16,7 procent stijgen. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de heffing voor kabels en leidingen het leeuwendeel van de totaal geïnde precariobelasting behelst. Dat maakt de precario voor objecten op of boven de openbare ruimte tot een vrij kleine belasting.

De 36 door Detailhandel Nederland onderzochte gemeenten heffen voor het merendeel precariobelasting voor objecten op of boven de openbare grond. Slechts acht van de 36 gemeenten doet dit niet. In een aantal gevallen wordt ook reclamebelasting geheven waarbij gemeenten er niet altijd rekening mee houden dat deze twee belastingen betrekking kunnen hebben op hetzelfde voorwerp. In veel gevallen wordt echter ook, om verwarring te vermijden, een vrijstelling voor één van de beide belastingen verleend. Veel gemeenten die deze belasting hanteren, heffen alleen over grond die voor terrassen of markten wordt gebruikt. Dit is voor Detailhandel Nederland niet bezwaarlijk, omdat hierdoor een level playing field ontstaat tussen ondernemers die een pand huren en ondernemers die gebruik maken van gemeentegrond. Toch kan de precariobelasting worden afgeschaft, omdat voorgaande situatie ook kan worden opgelost door een privaatrechtelijk overeenkomst tussen ondernemer en gemeente.

De kosten voor het innen van de precariobelasting, de zogenoemde perceptiekosten, zijn, evenals in het geval van de reclamebelasting, hoog. Ambtenaren moeten door de straten lopen om foto's te maken van uithangborden, vlaggen en andere voorwerpen om de aanslagen vast te stellen. Daarbij bestaat het gevaar van willekeur. De opbrengsten van precariorechten voor kleine objecten als bloembakken, reclameborden en uitstallingen wegen niet of nauwelijks op tegen de administratieve lasten voor ondernemers en bestuurlijke lasten voor de gemeente die deze belasting veroorzaken.

De reden voor het aanslaan van een winkelier die waren uitstalt voor een winkel of een ondernemer die een reclamebord aan zijn gevel heeft, is onduidelijk. Onder meer het belasten van het gebruik van de ruimte boven de openbare weg, ook wel 'luchtbelasting' genoemd, roept dan ook discussie op. Een winkel heeft om te kunnen bestaan op zijn minst een bord nodig waarop de naam van zijn winkel staat. Dat is nodig om aandacht te trekken van consumenten. Reden te meer om de belasting, net als bijvoorbeeld Amsterdam en Arnhem, af te schaffen.

Uitschieters precariobelasting

De bedragen van precariobelasting lopen per gemeente enorm uiteen. Zo gaat de ene gemeente alleen uit van een uitstalling of een reclamebord terwijl er in een andere gemeente een waslijst ligt aan heffingen uiteenlopend van luifels tot kledingrekken. In 2017 treffen wij opvallende heffingen van precariobelasting in Alkmaar, Apeldoorn en Amersfoort.

In Alkmaar betaalt een winkelier voor het hebben van een uithangbord, uithangteken, letterreclame, zonder kunstverlichting, een vlag, klok of andere voorwerpen die dienen om de aandacht op het bedrijf te vestigen een tarief van € 11,20 per stuk per jaar. Het hebben van een lichtreclame, lichtbak, verlicht reclamebord, een lamp of lantaarn met opschrift of reclame, of een dergelijk verlicht voorwerp bedraagt € 23,20 per stuk per jaar.

In Apeldoorn betaalt een winkelier voor het hebben van uitstallingen, kledingrekken, -bakken, plantenbakken, kiosken, alsmede reclame- en verwijsborden voor commerciële doeleinden bij winkels en dergelijke per m² ingenomen grond per jaar € 36,60, per half jaar € 18,30 en per maand € 3,05. Reclameobjecten aan of rond een lantaarnpalen, straatnaam palen en dergelijke, kosten per bord, per dag € 0,80. Voor reclameborden, naamborden, vlaggen en dergelijke bevestigend aan gevels of luifels wordt per jaar, per bord of vlag € 36,05 in rekening gebracht.

Winkeliers in Amersfoort betalen voor een luifel aan het pand per maand € 2,25 per m². Dit bedrag geldt voor de eerste 5 m² of minder. Voor de volgende 5m² is dat € 1,43 extra per maand. Boven de 10 m² wordt er per vierkante meter € 0,95 bij het bedrag opgeteld. In Utrecht bedragen de kosten voor luifels en balkons per vierkante meter € 0.78 per maand. Per jaar betaalt de winkelier € 9,36 per m².

Ook de VNG stelt dat de precariobelasting, evenals de reclamebelasting, overbodig is.

"Er is geen enkele noodzaak om reclame of uitstallingen van winkeliers te reguleren via reclame- of precario-belastingen (of leges). Het onderwerp reclame-uitingen laat zich bij uitstek regelen door algemene regels in een reclamenota of reclamerichtlijnen. Schrap de bijbehorende vergunningsplicht. Afschaffing van de vergunning scheelt ondernemers veel administratieve rompslomp en werkt in de praktijk net zo effectief. Ook voor gemeenten neemt de werkdruk af. Bovendien is controle op een algemene regel eenvoudiger, omdat deze regels overal gelijk zijn. De VNG onderschrijft dit. Voor meer informatie daarover zie:

https://vng.nl/files/vng/factsheet_voorwerpen_openbare_weg.pdf of <http://bit.ly/2qLFVT2>."

Precariobelasting is een ouderwetse en overbodige belasting die slechts tot irritatie en een overbodige rekening leidt. Een belasting die het ondernemersklimaat in de detailhandel niet ten goede komt. De beoogde doelstellingen van de belasting zijn langs ander wegen veel beter te realiseren. Detailhandel Nederland ziet geen reden om de belasting langer in stand te houden.

WINKELCRIMINALITEIT

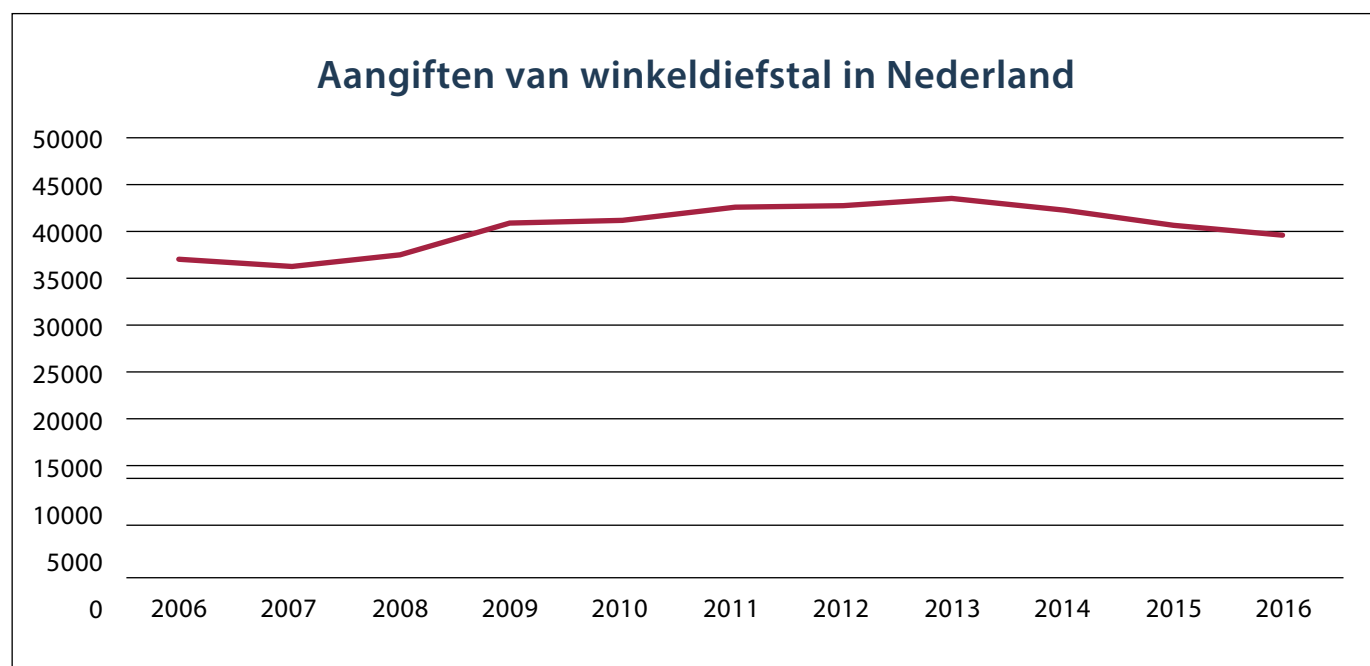
Winkelcriminaliteit is in al zijn vormen veel voorkomend in Nederland. Het kan gaan om enkelvoudige en georganiseerde winkeldiefstal, overvallen, maar ook ram- en plofkraken en agressie op de winkelvloer. Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het veiligheidsbeleid. Een goede samenwerking met winkeliers en een visie op de veiligheid van winkels is onmisbaar.

Overvallen en ramkraken

Het aantal overvallen op de detailhandel is in Nederland historisch laag. Sinds 2009 is dit aantal drastisch gedaald van meer dan drie overvallen op een winkelier per dag, naar minder dan één. Detailhandel Nederland vindt dit aantal nog steeds veel te hoog. Nog bijna dagelijks wordt een winkelier overvallen, met alle gevolgen van dien voor hem of haar en de omgeving. Daarom is het belangrijk om op gemeentelijk niveau aandacht te blijven schenken aan preventie tegen overvallen. Daarnaast is het belangrijk te blijven investeren in het voorkomen van ramkraken. Daarbij kan worden gekeken naar de manier waarop de winkelstraat is ingericht. Door het strategisch plaatsen van objecten in de straat kan veel leed worden voorkomen. Zoek hierover contact met lokale winkeliers en maak concrete afspraken.

Winkeldiefstal

Winkeldiefstal is een groot probleem. Winkeldiefstal kost winkeliers jaarlijks ongeveer € 600 miljoen. De aanpak van winkeldiefstal verloopt moeizaam. Dit heeft met name te maken met het gebrek aan prioriteit bij de opsporende instanties en het moeizame aangiftetraject. Dit zorgt ervoor dat er weinig aangifte wordt gedaan van winkeldiefstal in Nederland.

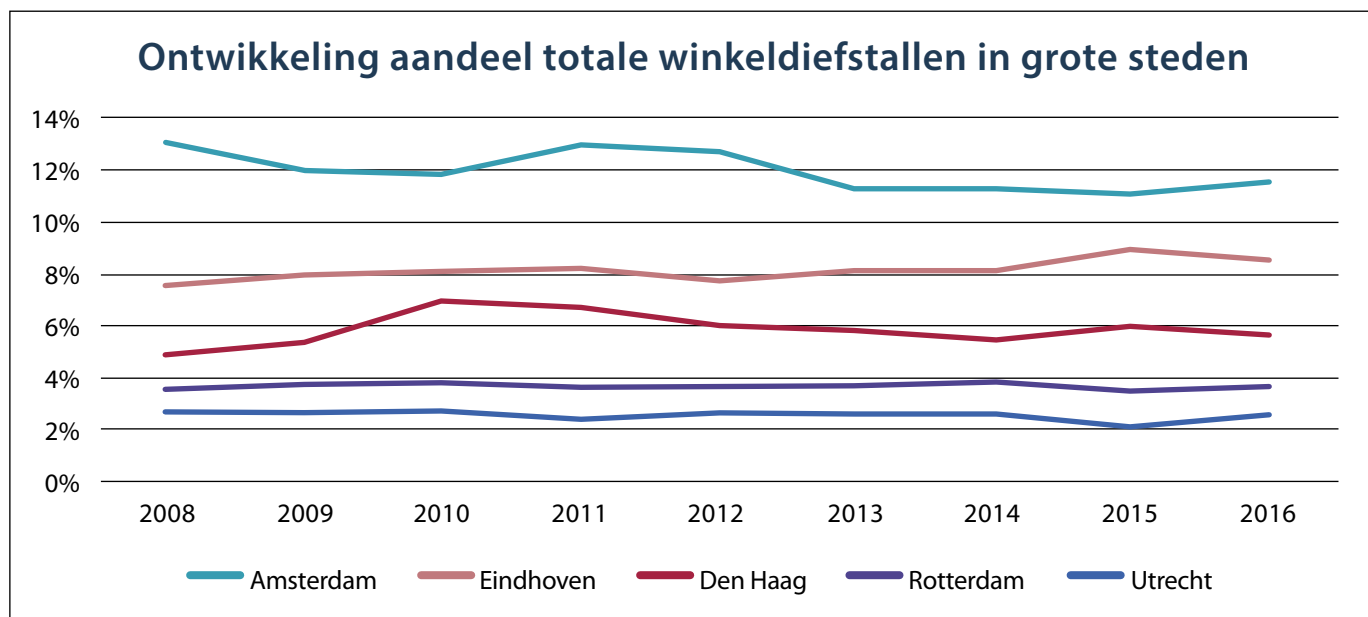

Grafiek 1 Aangifte winkeldiefstal in Nederland

Het aantal keer dat aangifte wordt gedaan van winkeldiefstal ligt in Nederland al jaren rond de 40.000. Dit is opvallend. Waar bij bijna alle andere misdrijven een dalende trend waarneembaar is, is deze niet of nauwelijks zichtbaar bij deze vorm van criminaliteit.

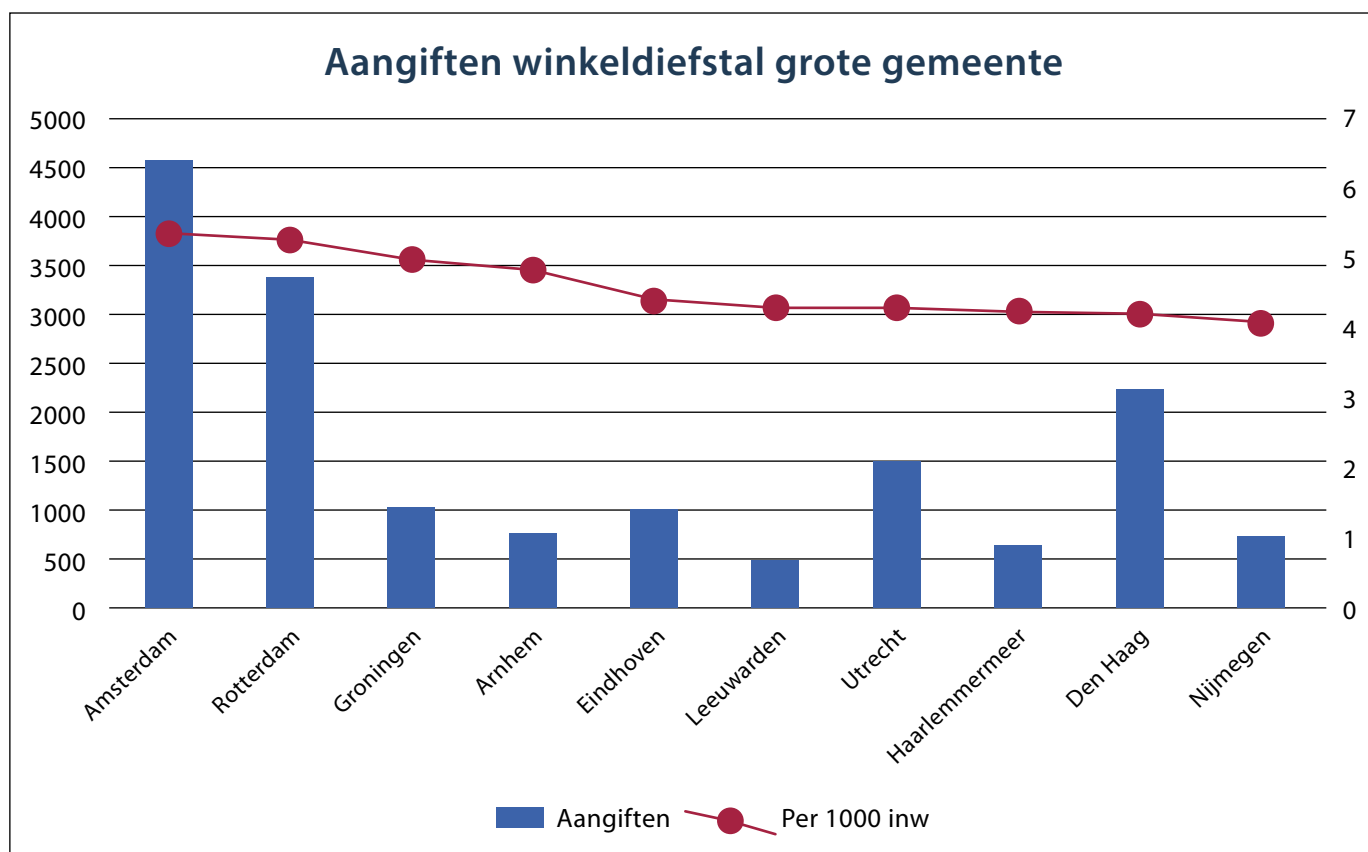
Op gemeentelijk niveau kunnen verschillende maatregelen worden genomen om winkeldiefstal aan te pakken. Zo kan er gebruik worden gemaakt van de regeling van Stichting Afrekenen met Winkeldieven. Bij iedere winkeldiefstal kan een schadevergoeding van € 181,- worden verhaald op de winkeldief. Ook kunnen KVO-gebieden worden aangewezen.

Er zijn grote verschillen in het aantal winkeldiefstallen dat binnen gemeenten plaatsvindt. In de onderstaande grafiek wordt de ontwikkeling van het aantal winkeldiefstallen waar aangifte van is gedaan afgezet tegen het totaal aantal winkeldiefstallen voor de vijf grote steden. Met name in Amsterdam en Eindhoven zijn stijgingen waarneembaar.

Grafiek 2 Percentage aangifte grootste gemeenten ten opzichte van heel Nederland

De volgende grafiek laat tien steden zien waar relatief (per 1000 inwoners) de meeste winkeldiefstallen worden gepleegd. Amsterdam en Rotterdam zijn koploper in de negatieve zin van het woord. Tevens laat de grafiek het totaal aantal aangiften op jaarbasis zien voor deze tien steden.

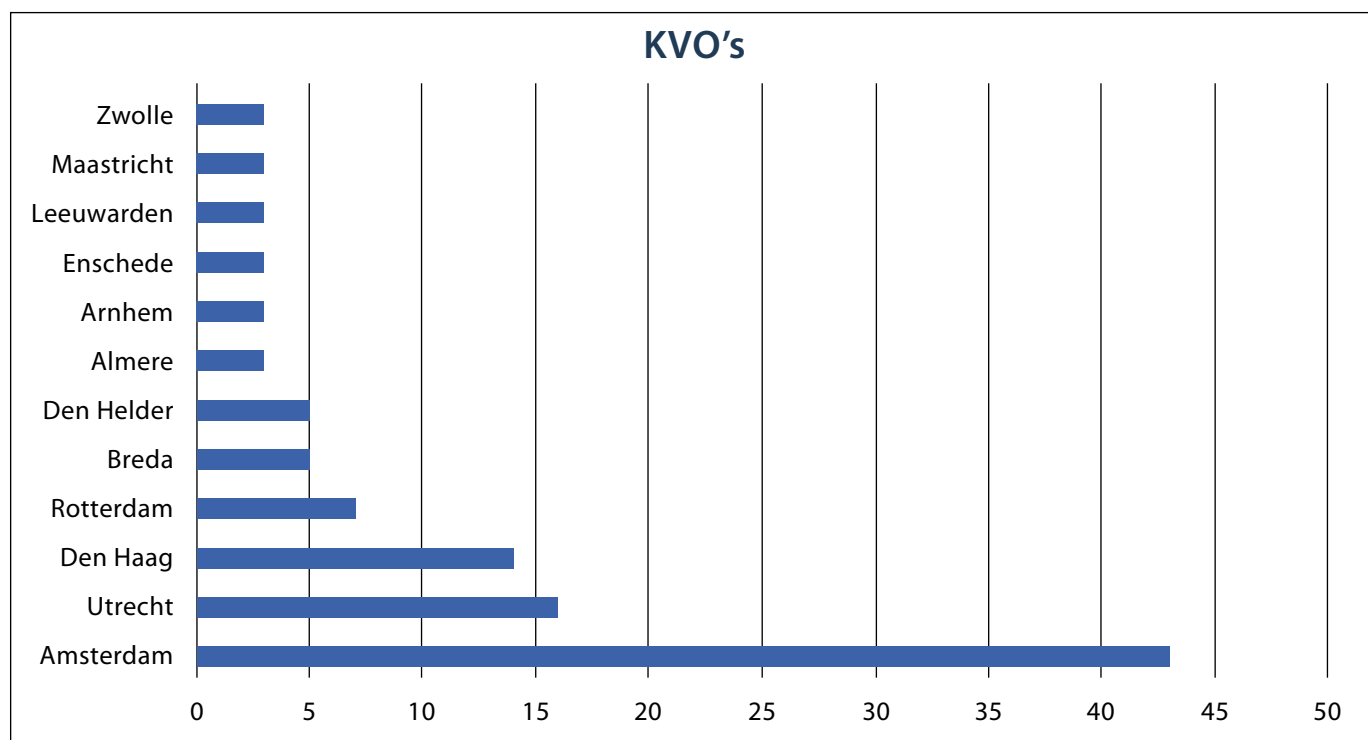

Grafiek 3 Aantal aangiftes grootste gemeenten

Samenwerking Veilig Ondernemen

Samenwerking tussen winkeliers en de lokale veiligheidspartners is van groot belang. Op veel plekken komt deze samenwerking tot stand binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Ook ontstaan er andere vormen van structurele samenwerking tussen ondernemers, gemeenten en veiligheidsdiensten. Het winkelcentrum is veelal het sociale hart van de lokale samenleving. Een goede samenwerking tussen gemeenten, politie en winkeliers draagt in belangrijke mate bij aan de veiligheidsbeleving van de samenleving als geheel. Het doel van de samenwerking is structureel werken aan een schoon, heel en veilig winkelgebied. Door structureel samen te werken vinden partners elkaar in geval van calamiteiten snel en kunnen signalen over wat er speelt worden uitgewisseld.

Ook biedt het ruimte aan het elkaar informeren over nieuwe ontwikkelingen en het versterkt de aangiftebereidheid bij ondernemers. Van gemeenten verwachten wij dat ze voldoende capaciteit en budget beschikbaar stellen om de structurele samenwerking te faciliteren.

Grafiek 4 Gemeenten met de meeste KVO gebieden

Afrekenen met Winkeldieven

Detailhandel Nederland wil dat op iedere winkeldiefstal in Nederland een sanctie staat. Via de regeling Afrekenen met Winkeldieven wordt een civielrechtelijke vordering van € 181,- bij winkeldieven belegd. Slachtoffers van winkeldiefstal leggen deze vordering neer bij de dader van de winkeldiefstal. Hiermee wordt het tijdsbeslag voor de winkelier gecompenseerd en de aangiftebereidheid vergroot. Tevens wordt op deze manier duidelijk gemaakt dat winkeldiefstal in Nederland niet loont en wordt de preventieve werking van Afrekenen met Winkeldieven versterkt. Detailhandel Nederland roept gemeenten op de regeling afrekenen met winkeldieven actief te promoten. Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met Detailhandel Nederland.

Rooftassenverbod

In Nederland vindt op grote schaal georganiseerde winkeldiefstal plaats. Deze georganiseerde bendes opereren veelal vanuit Oost-Europa. De georganiseerde graad blijkt uit de manier van opereren van deze bendes. Zo wordt in veel gevallen gebruik gemaakt van speciaal geprepareerde tassen (rooftassen) om winkeldiefstal te plegen. Detailhandel Nederland pleit daarom voor een landelijk rooftassenverbod.

Dit verbod komt echter langzaam tot stand. Detailhandel Nederland roept gemeenten daarom op een lokaal rooftassenverbod op te nemen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De meeste grote gemeenten hebben al een dergelijk verbod. Van de 36 grootste gemeenten zijn er nog zes die geen rooftassenverbod hebben opgenomen in de APV. Dit zijn Assen, Breda, Enschede, Heerenveen, Maastricht en Vlissingen.

Bedelverbod

Een andere vorm van overlast voor winkeliers is bedelarij. Ook hierbij zijn vaak georganiseerde bendes betrokken. Mensen uit, veelal, Oost-Europa worden aan het begin van de dag afgezet bij een winkelcentrum om geld te bedelen voor criminelen. Winkeliers ondervinden grote hinder van deze vormen van bedelarij. Detailhandel Nederland pleit daarom ook voor een landelijk bedelverbod. Dit verbod was er in het verleden in Nederland, maar is geschrapt uit de wet.

Ook hierin kunnen gemeenten zelf het initiatief nemen, door een bedelverbod op te nemen in de APV. De meeste grote gemeenten hebben deze stap al gezet. Nog zes van de 36 grootste gemeenten hebben nog geen bedelverbod. Dit zijn Den Bosch, Enschede, Heerenveen, Middelburg, Nijmegen en Utrecht. Detailhandel Nederland roept deze gemeenten op zo snel mogelijk een bedelverbod in te stellen.

WINKELTIJDEN

Op 13 juli 2013 is het Vrijstellingenbesluit Winkeltijden ingrijpend gewijzigd. De wettelijke verboden om winkels op zon- en feestdagen en op werkdagen voor 6.00 uur en na 22.00 uur open te stellen, zijn op zich blijven bestaan. Gemeenten hebben nu de vrijheid om zelf te bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen aan deze verboden. Mede ingegeven door het veranderend consumentengedrag: het winkelen op zondag en in de avonden is gemeengoed geworden, maar ook de opkomst van online winkelen leidt tot verruiming van de aankoopmomenten van de consument. Ondernemers hebben hierdoor behoefte aan ruimere openingstijden en een eenduidig beleid. Wij zien derhalve een beweging van gemeenten om ruimer met hun winkeltijden om te gaan.

Werkdagen

Van maandag tot en met zaterdag mogen winkels wettelijk geopend zijn van 06.00 tot 22.00 uur. Op reguliere winkeldagen zien we alleen dat de gemeenten Amsterdam 24-uurs openstelling toe staat in aangewezen gebieden). Rotterdam kent een vrijstelling tot 24.00 uur. In Den Haag tot slot ligt een voorstel om openstelling tot 23.00 uur toe te staan.

Zondagen

Het overgrote deel van de onderzochte gemeenten (83 procent) geeft een vrijstelling voor de zondagen. De openingstijden variëren, maar het meest gebruikelijk is van 12.00 tot 18.00 uur (30 procent). In enkele gevallen geldt de vrijstelling voor een beperkt gebied en/of wordt onderscheid gemaakt tussen de openingstijden van de tuincentra, bouwmarkten, levensmiddelenbranche en de brood- en banketzaken. Eindhoven, Emmen, Enschede, Heerenveen, Lelystad en Zwolle verlenen per kalenderjaar een aantal dagen vrijstelling op zondag, dat veelal in overleg met de lokale ondernemersvereniging wordt vastgesteld.

Feestdagen

Voor wat betreft de feestdagen is het beleid in de diverse gemeenten divers. Enerzijds zijn er gemeenten die geen vrijstelling verlenen op 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag, Nieuwjaarsdag en na 19.00 uur op 4 mei en 24 december (22 procent), maar er zijn ook gemeenten die alleen op nieuwjaarsdag en 1e Kerstdag geen vrijstelling geven.

AANBEVELINGEN

Veel van de keuzes die de lokale overheid maakt, hebben invloed op het functioneren van de detailhandel. Detailhandel Nederland doet in dit licht en met het oog op de reeks gemeentelijke verordeningen die de afgelopen jaren zijn aangenomen, graag de volgende aanbevelingen:

1. Actuele detailhandelsvisies

In Nederland is een overaanbod van winkels in de detailhandel. Gemiddeld staat ruim 7,4% van de winkelvloeroppervlakte leeg in 2017. Door leegstaande panden neemt de aantrekkelijkheid van binnensteden en winkelgebieden af. Het is derhalve van enorm belang dat gemeenten beschikken over actuele detailhandelsvisies, dat is afgestemd op regionaal niveau en waarop de ladder voor duurzame verstedelijking is toegepast.

Samen met alle betrokken stakeholders (o.a. gemeenten, de detailhandelsector, horeca, culturele instellingen, vastgoedondernemers) zal het winkellandschap toekomstbestendig gemaakt moeten worden. Diverse initiatieven om dit te bereiken worden reeds door een aantal gemeenten genomen, zoals het werken aan een Retaildeal.

2. Parkeerbeleid

Klanten willen aan het einde van een dag winkelen met een goed gevoel naar huis gaan. Het parkeerbeleid in een gemeente speelt hierbij een belangrijke rol. De parkeergarage (-plaats) is namelijk het eerste en laatste wat de consument ziet bij een winkelbezoek. Een gastvrij en aantrekkelijk parkeerbeleid is dan ook geen overbodige luxe in een tijd waarin beleving een steeds belangrijker onderdeel uitmaakt van het winkelen. Detailhandel Nederland prijst dan ook gemeenten en garages die hun tarieven zo laag mogelijk proberen te houden. Nog mooier zijn initiatieven van gemeenten die hun parkeertarieven helemaal afschaffen en bijvoorbeeld vervangen door blauwe zone parkeren.

3. Lokale Lastendruk

Zorg voor transparante en objectiveerbare lokale belastingen, zodat iedereen in een gemeente bijdraagt aan collectieve voorzieningen in die gemeente. De OZB, precario- en reclamebelastingen zijn zogenoemde vrij besteedbare middelen voor de gemeente. Hierdoor worden winkeliers relatief vaak aangeslagen om gaten in de begroting te dekken.

4. Onroerendezaakbelasting (OZB)

Laat de OZB voor winkeliers meebewegen met het economisch tij. Anders dan bij woningen is er wel degelijk een relatie tussen het inkomen van de winkelier en de waarde van het vastgoed. Als de waarde daalt, komt dat doordat er weinig vraag is naar het pand als gevolg van een krimpende detailhandelsmarkt. Minder omzet betekent minder inkomen.

5. Reclamebelasting en reclameuitingen

Stop de reclamebelasting. Reclamebelasting is de meest inefficiënte belasting van een gemeente én bijzonder tijdrovend om te controleren. Regel het onderwerp reclame via een reclamenota of reclamerichtlijnen. Schrap de bijbehorende vergunningsplicht. Algemene regels zijn immers veel eenvoudiger te handhaven. Er is geen enkele noodzaak om reclame of uitstallingen van winkeliers te reguleren via reclame- of precariobelastingen (of leges).

6. Precariobelasting

Schrap de precariobelasting voor winkeliers. Voor een winkelier is het economische noodzaak om waren uit te stallen of om een reclamebord aan de gevel te hebben. Onder meer het belasten van het gebruik van de ruimte boven de openbare weg, ook wel 'luchtbelasting' genoemd, roept direct discussie op. De perceptiekosten zijn hoog.

7. Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

Wanneer er een uitgesproken vraag is naar collectieve projecten en voorzieningen die duidelijk geen verantwoordelijkheid zijn van de gemeente, adviseren wij om voor de totstandkoming hiervan te kiezen voor de procedure overeenkomstig de Bedrijveninvesteringszone (BIZ).

8. Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

Samenwerking tussen winkeliers en de lokale veiligheidspartners komt tot stand binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Het winkelcentrum is in de meeste gevallen het sociale hart van de lokale samenleving. Een goede samenwerking tussen gemeenten, politie en winkeliers draagt daarom in belangrijke mate bij aan de

veiligheidsbeleving van de samenleving als geheel. Een KVO-winkelgebied biedt een relatief mogelijkheid om die samenwerking tot stand te brengen.

9. Rooftassenverbod

In Nederland vindt op grote schaal georganiseerde winkeldiefstal plaats. Deze georganiseerde bendes opereren veelal vanuit Oost-Europa. De georganiseerde graad blijkt uit de manier van opereren van deze bendes. Zo wordt in veel gevallen gebruik gemaakt van speciaal geprepareerde tassen (rooftassen) om winkeldiefstal te plegen. Detailhandel Nederland roept gemeenten op om een lokaal rooftassenverbod op te nemen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

10. Bedelverbod

Een andere vorm van overlast voor winkeliers is bedelarij. Ook hierbij zijn vaak georganiseerde bendes betrokken. Mensen uit, veelal, Oost-Europa worden aan het begin van de dag afgezet bij een winkelcentrum om geld te bedelen voor criminelen. Winkeliers ondervinden grote hinder van deze vormen van bedelarij. Ook hierin kunnen gemeenten zelf het initiatief nemen, door een bedelverbod op te nemen in de APV.

11. Afrekenen met Winkeldieven

Detailhandel Nederland wil dat op iedere winkeldiefstal in Nederland een sanctie staat. Via de regeling Afrekenen met Winkeldieven wordt een civielrechtelijke vordering van € 181 bij winkeldieven belegd. Gemeenten kunnen gebruik van deze regeling actief promoten. Op deze manier wordt duidelijk gemaakt dat winkeldiefstal in Nederland niet loont en wordt de preventieve werking van de Afrekenen met Winkeldieven versterkt.

12. Openingstijden

Bepaal samen met winkeliers of, en zo ja hoeveel, koopzondagen er in een gemeente zijn. De gemeente is de bestuurslaag die het dichtst op de bevolking staat en dus het beste in staat is de verschillende lokale belangen af te wegen. Wanneer een gemeente besluit koopzondagen toe te staan, moet rechtsongelijkheid worden voorkomen. Betrek niet alleen de koopzondagen erbij, maar ook andere feestdagen die zijn genoemd in de Winkeltijdenwet. Bedenk ook dat voor alle winkels in dezelfde gemeente dezelfde mogelijkheden bestaan om open te zijn.

ONDERZOEK IN ÉÉN OOGOPSLAG

Gemeente	Titel
Alkmaar	Regionale Detailhandelsvisie 2011, Visie dagelijkse winkelveorziening 2004
Almere	Detailhandelsvisie 2014
Alphen aan den Rijn	Detailhandelsvisie 2016-2025 (concept)
Amersfoort	Nota Detailhandelsbeleid 2014
Amsterdam	Concept detailhandelsbeleid Amsterdam 2018-2022: sterke winkelgebieden in een groeiende stad
Apeldoorn	Detailhandelsvisie 2014-2019
Arnhem	Nota herijking detailhandelsbeleid 2008, nieuw beleid in opmaak
Assen	Samenwerken aan een krachtige binnenstad, mei 2017; Ontwikkelingsvisie Detailhandel en Horeca 2009
Breda	Detailhandelsnota 2010-2020
Delft	Nota Detailhandel 2012-2020
Den Bosch	Nota detailhandelsbeleid 2011, aanvulling april 2015
Den Haag	Detailhandelsnota 2005, nieuw beleid in opmaak
Dordrecht	Regionale detailhandelsvisie Drechtsteden 2013, Draagvlakanalyse winkelaanbod dagelijkse sector 2011
Ede	Nota Detailhandel 2009
Eindhoven	Detailhandelsnota 2015
Emmen	Structuurvisie Werklocaties Emmen 2020
Enschede	Detailhandelsstructuurvisie Enschede 2012
Groningen	Structuurvisie Detailhandel 2011-2020, Visie Bestemming Binnenstad
Haarlem	Detailhandelsvisie Haarlem Binnenstad 2016-2020, concept
Haarlemmermeer	Nota Commerciële Voorzieningen Haarlemmermeer 2016
Heerenveen	Detailhandelsvisie 2011
Leeuwarden	Detailhandelstructuurvisie 2014
Leiden	Retailvisie Leidse Regio en Beleidskader Winkelveorzieningen Binnenstad 2016-2021
Lelystad	Detailhandelsbeleid 2011, actualisatie 2012
Maastricht	Detailhandelsvisie 2016
Middelburg	Geen visie, maar een actieplan Binnenstad
Nijmegen	Nota Binnenstad van de Toekomst 2015, Regionaal programma 2013
Rotterdam	Detailhandelsnota 2013, nieuw beleid in opmaak
Tilburg	De binnenstad van Tilburg is klaar voor de 21ste eeuw,
Utrecht	Detailhandel Utrecht 2015
Venlo	Detailhandelsbeleid Venlo 2015-2025
Vlissingen	Detailhandelstructuurvisie 2011
Westland	Detailhandelstructuurvisie 2009
Zaanstad	Detailhandelsvisie Zaanstad 2015-2025
Zoetermeer	Structuurvisie Detailhandel 2006-2010
Zwolle	Kadernota Detailhandel 2012-2020

RetailDeal	Leegstand 1-7-2017	KVO's	Parkeertarieven, straat, maximumtarief, 1e uur
Ja	7,9%	3	€ 2,70
Nee	7,2%	3	€ 2,50
Ja	6,3%	0	€ 1,90
Nee	7,8%	2	€ 2,60
Nee	4,6%	43	€ 5,00
Ja	8,9%	2	€ 2,94
Ja	8,7%	3	€ 2,85
Ja	13,1%	1	€ 2,40
Ja	8,9%	5	€ 2,20
Ja	3,9%	1	€ 3,00
Ja	5,5%	1	€ 2,50
Nee	7,6%	14	€ 2,65
Ja	8,5%	3	€ 2,80
Ja	8,3%	1	€ 1,76
Ja	8,2%	2	€ 3,50
Ja	8,8%	0	€ 2,00
Ja	10,8%	3	€ 2,80
Ja	4,3%	0	€ 2,60
Ja	5,8%	1	€ 4,20
Ja	5,3%	6	€ 1,35
Nee	7,4%	0	€ 1,20
Ja	6,3%	3	€ 2,80
Ja	6,7%	1	€ 2,70
Ja	10,8%	0	€ 1,90
Nee	8,9%	3	€ 2,60
Nee	6,6%	0	€ 2,30
Ja	6,8%	0	€ 2,60
Nee	7,7%	7	€ 4,00
Ja	6,4%	3	€ 2,20
Nee	4,1%	16	€ 4,63
Nee	8,4%	0	€ 3,70
Ja	11,7%	1	€ 2,00
Nee	5,8%	0	€ -
Ja	6,2%	2	€ 2,67
Nee	4,2%	0	€ 1,45
Ja	5,8%	3	€ 2,80

Gemeente	OZB tarief gebruiker 2017	Mutatie Tarief gebruiker niet-woning
Alkmaar	0,2040	-0,9
Almere	0,2455	5,0
Alphen aan den Rijn	0,1630	0,3
Amersfoort	0,2503	2,0
Amsterdam	0,1380	0,0
Apeldoorn	0,3234	6,2
Arnhem	0,1891	10,6
Assen	0,2995	2,1
Breda	0,1656	2,9
Delft	0,2350	1,2
Den Bosch	0,2323	0,1
Den Haag	0,2043	-0,4
Dordrecht	0,1902	1,1
Ede	0,1694	4,6
Eindhoven	0,1770	5,2
Emmen	0,2565	4,9
Enschede	0,3273	0,9
Groningen	0,4065	7,3
Haarlem	0,2412	3,0
Haarlemmermeer	0,2730	-0,4
Heerenveen	0,3033	-0,9
Leeuwarden	0,3173	-2,7
Leiden	0,4460	2,1
Lelystad	0,0000	nnb
Maastricht	0,2180	6,4
Middelburg	0,2082	2,4
Nijmegen	0,1228	-50,9
Rotterdam	0,2466	-6,1
Tilburg	0,1731	0,2
Utrecht	0,2611	-3,0
Venlo	0,2614	4,3
Vlissingen	0,2823	3,5
Westland	0,1564	-2,0
Zaanstad	0,2645	1,3
Zoetermeer	0,3074	0,3
Zwolle	0,2750	4,6

Precario belasting 2017	Reclamebelasting 2017
Ja	Ja
Ja	Nee
Nee	Nee
Ja	Ja
Nee	Nee
Ja	Ja
Nee	Nee
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Nee	Nee
Ja	Ja
Nee	Ja
Ja	Ja
Nee	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Nee
Ja	Ja
Ja	Nee
Ja	Ja
Ja	Nee
Ja	Nee
Nee	Nee
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Nee
Nee	Ja
Ja	Nee
Nee	Nee
Ja	Ja
Ja	Nee
Ja	Nee

Bijlage 1: Titels gemeentelijk detailhandelsbeleid

Gemeente	Titel
Alkmaar	Regionale Detailhandelsvisie 2011, Visie dagelijkse winkelvoorziening 2004
Almere	Detailhandelsvisie 2014
Alphen aan den Rijn	Detailhandelsvisie 2016-2025 (concept)
Amersfoort	Nota Detailhandelsbeleid 2014
Amsterdam	Concept detailhandelsbeleid Amsterdam 2018-2022: sterke winkelgebieden in een groeiende stad
Apeldoorn	Detailhandelsvisie 2014-2019
Arnhem	Nota herijking detailhandelsbeleid 2008, nieuw beleid in opmaak
Assen	Samenwerken aan een krachtige binnenstad, mei 2017; Ontwikkelingsvisie Detailhandel en Horeca 2009
Breda	Detailhandelsnota 2010-2020
Delft	Nota Detailhandel 2012-2020
Den Bosch	Nota detailhandelsbeleid 2011, aanvulling april 2015
Den Haag	Detailhandelsnota 2005, nieuw beleid in opmaak
Dordrecht	Regionale detailhandelsvisie Drechtsteden 2013, Draagvlakanalyse winkelaanbod dagelijkse sector 2011
Ede	Nota Detailhandel 2009
Eindhoven	Detailhandelsnota 2015
Emmen	Structuurvisie Werklocaties Emmen 2020
Enschede	Detailhandelsstructuurvisie Enschede 2012
Groningen	Structuurvisie Detailhandel 2011-2020, Visie Bestemming Binnenstad
Haarlem	Detailhandelsvisie Haarlem Binnenstad 2016-2020, concept
Haarlemmermeer	Nota Commerciële Voorzieningen Haarlemmermeer 2016
Heerenveen	Detailhandelsvisie 2011
Leeuwarden	Detailhandelstructuurvisie 2014
Leiden	Retailvisie Leidse Regio en Beleidskader Winkelvoorzieningen Binnenstad 2016-2021
Lelystad	Detailhandelsbeleid 2011, actualisatie 2012
Maastricht	Detailhandelsvisie 2016
Middelburg	Geen visie, maar een actieplan Binnenstad
Nijmegen	Nota Binnenstad van de Toekomst 2015, Regionaal programma 2013
Rotterdam	Detailhandelsnota 2013, nieuw beleid in opmaak
Tilburg	De binnenstad van Tilburg is klaar voor de 21ste eeuw,
Utrecht	Detailhandel Utrecht 2015
Venlo	Detailhandelsbeleid Venlo 2015-2025
Vlissingen	Detailhandelstructuurvisie 2011
Westland	Detailhandelstructuurvisie 2009
Zaanstad	Detailhandelsvisie Zaanstad 2015-2025
Zoetermeer	Structuurvisie Detailhandel 2006-2010
Zwolle	Kadernota Detailhandel 2012-2020

Detailhandel Nederland

Detailhandel Nederland behartigt de collectieve sociale en economische belangen van de winkeliers. Het doel is om het perfecte klimaat te creëren waarbinnen winkeliers optimaal kunnen ondernemen. Door de samenwerking in Detailhandel Nederland kunnen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en grootwinkelbedrijf (GWB) gezamenlijk met één standpunt naar buiten treden. Dit versterkt de belangenbehartiging van de detailhandel bij de Nederlandse en Europese overheid.

Detailhandel Nederland is een samenwerkingsverband van NWR, CBL en RND. De volgende brancheverenigingen zijn verbonden:

Contact

 info@detailhandel.nl
 070 320 23 45
 www.detailhandel.nl
 @detailhandel

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

21 maart 2018

**Detailhandel
Nederland**

Uw kiezers, onze klanten

1.	Het kloppend hart van de buurt	4	5.	Efficiënte bevoorrading van binnensteden	18
	Krachtige Topsector	4		Dereguleer venstertijden en voertuigbeperkingen	18
	In transitie	4		Logistieke ontkoppelpunten	18
	De blik op 2025	4		Straatmanagement	18
	Over Detailhandel Nederland	5		Efficiënte logistieke routes	19
				Meer laad- en losplaatsen	19
				E-commerce afhaalpunten	19
2.	Locatie, locatie, locatie en keuzes maken!	6	6.	Openingstijden	21
	Het belang van een actuele detailhandelsvisie	7			
	Regionale afstemming	7			
	RetailDeal	8	7.	Veilige winkelstraten voor ondernemers en consumenten	22
	Handhaving beleid	8			
3.	Verlaag lokale lasten	10		Versterken van landelijk beleid	22
	Onroerendezaakbelasting (OZB)	10		Versterken van lokale samenwerking	22
	Reclamebelasting en reclameuitingen	10		Concrete maatregelen die kunnen worden genomen	23
	Precariobelasting	11			
	Ondernemersfondsen	11			
	Regeldruk gemeenten	12			
4.	Kies voor bereikbare winkels	14			
	Parkeerbeleid	14			
	Wegwerkzaamheden	15			
	Nadeelcompensatie	16			

1

Het kloppend hart van de buurt

KRACHTIGE TOPSECTOR

In elke gemeente kunnen consumenten dagelijks kiezen uit een breed en betaalbaar aanbod van producten en diensten, zowel in fysieke winkels als online. Dat wordt mogelijk gemaakt door 100.000 unieke winkeliers met handelsgeest, innovatiekracht en vakmanschap. En uiteraard samen met de ruim 780.000 medewerkers, die een leuke baan in de retail hebben en hierin veelal hun eerste werkervaring op doen. Elke dag verwelkomen zij verspreid door Nederland miljoenen mensen en komen zij steeds vaker bij klanten aan de deur om de aankopen af te leveren. Winkelgebieden vormen het kloppend hart van de buurt. En dat niet alleen, winkeliers zijn veelal ook de sponsors van de lokale (sport)-verenigingen, bieden een ontmoetingsplaats en dragen daarmee bij aan de sociale cohesie.

In transitie

De detailhandel verandert ingrijpend. Naast het aloude aankoopkanaal van de winkel op de hoek of in het winkelcentrum is de afgelopen jaren een rijk aanbod aan webwinkels en omnichannel retailers ontstaan. Deels gaat het om nieuwe aanbieders, maar ook de “traditionele” detailhandel transformeert naar een omnichannel bedrijfsvoering. Deze veranderingen zijn ingegeven door de veranderde consument, die 24/7 is aangesloten op het internet. Tel dit consumentengedrag op bij de groei van het aantal eenpersoonshuishoudens, gedeeld kostwinnerschap, ontgroening, vergrijzing en krimp van de bevolking in (delen van) het land.

De blik op 2025

Detailhandel Nederland verwacht dat de gevolgen van deze ontwikkelingen zich richting 2025 uitkristalliseren. Dat brengt met zich mee dat besluiten die in de komende termijn in de gemeenteraad worden genomen, belangrijker zijn dan ooit voor de winkelstructuur in uw gemeente. Wij menen dat deze transitiefase de ruimte dient te krijgen. Daarbij zullen heldere keuzes gemaakt moeten worden tussen kansrijke en kansarme winkelgebieden.

Met dit oogmerk dragen wij in deze brochure een aantal punten aan dat voor een vitale winkelstructuur in uw gemeente in het algemeen, het winkelend publiek en de winkeliers in het bijzonder van belang is. Het draagt bij aan het behoud van werkgelegenheid, economische dynamiek, toenemende innovatie, leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie.

Over Detailhandel Nederland

Detailhandel Nederland behartigt de collectieve, sociale en economische belangen van alle Nederlandse winkeliers. Groot en klein, met fysieke winkels en webwinkels. In de Nederlandse detailhandel werken in totaal ruim 780.000 mensen in 100.000 winkels, zowel bij winkels van zelfstandige ondernemers als bij grootwinkelbedrijven. Daarmee is de detailhandel de grootste werkgever van Nederland. De omzet van de Nederlandse detailhandel bedraagt jaarlijks € 98 miljard.

In de Nederlandse detailhandel werken

zowel grootwinkelbedrijven als winkels van zelfstandige ondernemers

2

Locatie, locatie, locatie en keuzes maken!

LOCATIE, LOCATIE, LOCATIE EN KEUZES MAKEN!

Winkels zorgen voor de leefbaarheid van buurten, wijken, dorpen en binnensteden. Nog regelmatig wordt gedacht dat uitbreiding van het aantal winkelpanden of toevoeging van winkelmeters automatisch zorgt voor meer positieve aantrekkingskracht van de buurt. Het tegendeel is waar. De leegstand in winkelgebieden is nu al opgelopen naar gemiddeld meer dan 10 procent. In verschillende gemeenten staat zelfs al 25 procent van de winkelpanden leeg. Vooral in aanloopstraten, kleinere winkelstrips, buurtwinkelcentra en zogenoemde perifere en grootschalige detailhandelslocaties is dit zichtbaar. De verwachting is dat dit percentage zal toenemen als het beleid niet wordt gewijzigd.

Als een winkelgebied leegstand heeft, verliest het niet alleen zijn sociale functie voor de buurt/wijk, het heeft vaak ook gevolgen voor

de sponsoring en zelfs het voortbestaan van lokale sportverenigingen en het culturele leven. Een winkelgebied met veel leegstand betekent niet enkel het verlies van banen, maar ook het risico op criminaliteit neemt toe door de verloederende aanblik van de straat.

De eerste reactie op leegstand stamt nog uit het oude tijdperk, waarin men verwachtte dat toevoeging van meters zou zorgen voor meer bezoek. In dit nieuwe tijdperk oriënteert de consument zich op het internet. Met andere woorden; bezoekersstromen van weleer in winkelgebieden zijn nu deels op het internet te vinden. Dus het op het eerste gezicht interessante idee om meer winkelmeters te creëren in een gemeente, hetgeen via gronduitgifte geld voor de gemeente oplevert, betekent direct toename van de leegstand, onrendabele meters en trekt een zware wissel op bestaande winkelcentra. Met alle gevolgen van dien, ook voor bijvoorbeeld de OZB-inkomsten.

Vaak is het herstructureren of het opruimen van oude winkelmeters een betere optie. Die oude winkelmeters kunnen voor een andere functie worden gebruikt, bijvoorbeeld binnenstedelijk wonen.

De economische crisis was aanvankelijk de oorzaak voor toenemende winkelleegstand. De toenemende winkelleegstand is echter structureel en wordt vooral veroorzaakt door de veranderende rol die de fysieke winkel inneemt in

het winkellandschap. Verder spelen een krimpende en vergrijzende bevolking én een grote groep ondernemers die met pensioen gaat maar geen opvolger heeft een rol.

Het belang van een actuele detailhandelsvisie

Volksvertegenwoordigers hebben een grote invloed op het detailhandelsklimaat in de gemeente. Op dit moment is hun invloed relevanter dan ooit. Gemeentebestuurders staan op lokaal niveau voor grote uitdagingen. Hoe helpen wij mee ons lokale detailhandelsklimaat te verbeteren? Hoe zorgen wij voor een aantrekkelijk en gastvrij centrum? Dit soort vraagstukken worden door volksvertegenwoordigers behandeld in de detailhandelsvisie. Detailhandel Nederland hecht er daarom grote waarde aan dat een gemeente deze detailhandelsvisie regelmatig actualiseert en toetst aan de ontwikkelingen in de detailhandel. Het is belangrijk om in deze detailhandelsvisie een grondige analyse te maken van de status van het lokale detailhandelsklimaat. Daarnaast dient een detailhandelsvisie duidelijke doelstellingen voor de gemeente te omvatten.

Regionale afstemming

Voor een effectief en krachtig beleid is het bovendien essentieel dat de visie wordt afgestemd met de buurgemeenten. Detailhandel Nederland is van mening dat bijvoorbeeld het bepalen van actuele behoefte aan -nieuwe- winkelmeters te allen tijde in regionaal verband dient te worden bekeken. Het verzorgingsgebied van winkelcentra beweegt zich doorgaans ook over gemeentegrenzen heen. In het geval een stedelijke ontwikkeling meerdere gemeenten raakt, is het van belang dat de gemeente waar de ontwikkeling is beoogd, het initiatief meldt bij de buurgemeenten.

Het is van belang dat de desbetreffende gemeente dit inbrengt in het regionale afstemmingsoverleg, zodat tot een goede evenwichtige besluitvorming kan worden gekomen. Overtollige winkelmeters kunnen bijvoorbeeld worden voorkomen door een ordentelijke analyse van de regionale behoefte en het toepassen van de saldobenadering. Het valt naar ons idee onder de regietaak van de provincie om erop toe te zien dat gemeenten deze regionale afspraak bewerkstelligen.

2

Locatie, locatie, locatie en keuzes maken!

RetailDeal

Om te komen tot toekomstbestendige detailhandel kan het sluiten van een RetailDeal behulpzaam zijn. Een RetailDeal houdt in dat gemeenten het initiatief nemen om belangrijke stakeholders bij elkaar te brengen en samen tot een toekomstgericht beleid voor de detailhandel te komen (meer informatie is te vinden op de site www.onsretailand.nl). Met veel enthousiasme zijn inmiddels meer dan 80 deals gesloten. Een minstens zo groot enthousiasme is nodig bij de betrokken stakeholders om de deals concreet te maken en daadwerkelijk het verschil te maken. Dit kan door maatregelen door te voeren die leiden tot resultaten waardoor de winkelstructuur weer toekomstbestendig wordt. Met tevreden consumenten, burgers, ondernemers in onder andere de horeca en de cultuur, én winkeliers!

Handhaving beleid

Een winkel mag zich alleen op een locatie vestigen die in het bestemmingsplan is aangemerkt als 'detailhandel'. Detailhandel Nederland constateert dat gemeenten vaak oogluikend toestaan dat (web)winkels en winkelambacht zich vestigen op locaties die niet zijn aangemerkt als detailhandel, bijvoorbeeld op bedrijfsterreinen en in woningen. Dit is tegenwettelijk en tegelijkertijd doet dit afbreuk aan de versterking van de winkelstructuur. Treed als gemeente hierin handhavend op, zodat een gelijk speelveld gecreëerd wordt.

Locatie, locatie, locatie en keuzes maken!

De winkelleegstand in winkelgebieden is opgelopen naar gemiddeld meer dan 10 procent. Tijd voor actie. Actualiseer uw detailhandels(structuur)visie, indien deze is verouderd, samen met stakeholders als winkeliers, horeca, vastgoed, cultuursector en inwoners. Voer het samen uit en handhaaf deze.

Stem uw detailhandelsbeleid af met de buurgemeenten, zeker het beleid voor de perifere winkelgebieden, zoals woon- en autoboulevards en retailparken. De provincie kan daarbij de coördinerende rol vervullen.

Versterk kansrijke winkelgebieden en haal kansarme gebieden uit de markt.

Waar (structureel) leegstand is, moet het kernwinkelgebied compacter worden gemaakt en winkelpanden gelegen buiten dit compacte centrum worden gesloopt of herbestemd worden. Stedelijke herverkaveling en transformatiefonds is hierbij een optie.

Wees zeer terughoudend met het creëren van nieuwe zgn. perifere winkelgebieden. Vooral aan de randen van de steden, terwijl de leegstand in de binnensteden oploopt.

Sta niet toe dat (web)winkels en winkelambachten zich vestigen op locaties die niet zijn aangemerkt als detailhandel.

3

Verlaag lokale lasten

VERLAAG LOKALE LASTEN EN VERMINDER DE REGELDRUK

De opstelsom van de diverse lokale lasten lopen flink op. Winkeliers moeten van ver komen. Wij roepen gemeenten op winkeliers te ontzien. De economie trekt weliswaar aan, ook voor de winkeliers, maar ongebreideld extra lokale lasten instellen of de bestaande lasten laten stijgen werkt averechts. Het gaat om bijvoorbeeld precario-, reclame- en onroerendezaakbelasting. Uiteindelijk is dat voor veel winkeliers niet meer te dragen. Een verlies van banen en leer-werkplekken, meer leegstand, verloedering en toenemende criminaliteit in uw gemeente kunnen het gevolg zijn.

Detailhandel Nederland pleit ervoor dat de reclame- en precariobelasting voor winkeliers worden afgeschaft en andere lokale belastingen worden verlaagd of tenminste niet verhoogd. Verder dient er sprake te zijn van een level playing field waarbij alle bedrijven, ongeacht vestigingspunt, dezelfde verplichtingen hebben en heffingen betalen.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Laat de OZB voor winkeliers meebewegen met het economisch tij. Anders dan bij woningen is er wel degelijk een relatie tussen het inkomen van de winkelier en de waarde van het vastgoed. Als de waarde daalt, komt dat doordat er weinig vraag is naar het pand als gevolg van een krimpende detailhandelsmarkt. Minder omzet betekent minder inkomen.

Reclamebelasting en reclameuitingen

Stop de reclamebelasting. Reclamebelasting is de meest inefficiënte belasting van een gemeente én bijzonder tijdrovend om te controleren. Regel het onderwerp reclame via een reclamenota of reclamerichtlijnen. Schrap de bijbehorende vergunningsplicht. Algemene regels zijn immers veel eenvoudiger te handhaven. Er is geen enkele noodzaak om reclame of uitstallingen van winkeliers te reguleren via reclame- of precariobelastingen (of leges).

Precariobelasting

Schrap de precariobelasting voor winkeliers. Voor een winkelier is het economische noodzaak om waren uit te stallen of om een reclamebord aan de gevel te hebben. Het belasten van het gebruik van de ruimte boven de openbare weg, ook wel 'luchtbelasting' genoemd, roept direct discussie op. De perceptiekosten zijn hoog.

Ondernemersfondsen

Wanneer er een uitgesproken vraag is naar collectieve projecten en voorzieningen die duidelijk geen verantwoordelijkheid zijn van de gemeente, de zogenoemde ondernemersfondsen, adviseert Detailhandel Nederland voor de totstandkoming hiervan te kiezen voor de procedure overeenkomstig de Bedrijveninvesteringszone (BIZ). Een BIZ is een afgebakend gebied op een bedrijventerrein of in een winkelgebied, waarin ondernemers met elkaar investeren in een aantrekkelijke en veilige bedrijfsomgeving. Ondernemers betalen hiervoor een heffing aan de gemeente. De gemeente stelt vervolgens de opbrengst ter beschikking aan de vereniging of stichting die de activiteiten uitvoert.

Detailhandel Nederland is principieel tegen het gebruik van reclamebelasting voor deze doeleinden, vanwege het ondemocratische karakter. Voorkom ten allen tijde dubbele heffingen van bijvoorbeeld BIZ, reclamebelasting en/of OZB-opslag. Wanneer het geld in het ondernemersfonds aan iets anders wordt uitgegeven dan aan zaken, waarvoor draagvlak bij de ondernemers bestaat en/of eigenlijk een taak van de gemeente is, behoort het fonds direct te worden opgeheven.

3

Verlaag lokale lasten

Regeldruk gemeenten

Ook in de regelgeving kunnen gemeenten het ondernemers makkelijker maken. Bijvoorbeeld de reclamevergunning die nog in lang niet alle gemeenten is geschrapt, kan worden afgeschaft. Deze kan eenvoudig worden vervangen door algemene regels die bovendien eenvoudiger te handhaven zijn. Andere vergunningen waarvoor hetzelfde geldt zijn:

- Vergunning voor winkeluitstallingen
- Vergunningen voor voorwerpen in de openbare ruimte
- Vergunningen voor terrassen
- Gevelreinigingsvergunning

Ook hier moet het adagium van gelijke concurrentie van alle bedrijven, ongeacht vestigingspunt, worden gerealiseerd.

VERLAAG
LOKALE LASTEN EN VERMINDER DE
REGELDruk

Verlaag lokale lasten en verminder de regeldruk

- De optelsom van de diverse lokale lasten drukt zwaar op de winstgevendheid van de winkelier met alle gevolgen van dien. Schaf derhalve de reclame- en precariobelasting af en verlaag andere lokale belastingen of verhoog deze tenminste niet.
- Indien het noodzakelijk is om een tijdelijk en collectief gefinancierde ontwikkeling via een ondernemersfonds in te stellen, gebruik hiervoor dan een Bedrijven Investerings Zone (BIZ).
- Verminder de regeldruk door vergunningen (bijvoorbeeld die voor reclame of terrassen) te vervangen door algemene regels, die veelal ook eenvoudiger te handhaven zijn.

4

Kies voor bereikbare winkels

KIES VOOR BEREIKBARE WINKELS

De manier waarop consumenten winkelen verandert. On- en offline winkelen loopt steeds meer door elkaar heen. Het is dan ook heel belangrijk dat winkelen op de 'traditionele' manier zo toegankelijk en prettig mogelijk is. Parkeren, zowel per auto als de fiets, en goede bereikbaarheid is daarbij essentieel.

Parkeerbeleid

Klanten willen aan het einde van een dag winkelen met een goed gevoel naar huis gaan. Het parkeerbeleid in een gemeente speelt hierbij een belangrijke rol. Parkeergarages

(-plaatsen) bepalen de eerste en laatste indruk en zijn daarmee het visitekaartje van de winkeliers. Een gastvrij en aantrekkelijk parkeerbeleid is dan ook geen overbodige luxe in een tijd waarin beleving een steeds belangrijker onderdeel uitmaakt van het winkelen.

Kies voor betaalbare parkeervoorzieningen rond winkelcentra of nog beter schaf betaald parkeren af. Denk ook aan alternatieven, zoals blauwe zones om de parkeerdruk te reguleren. Want in een overaanbod van aantrekkelijke winkelgebieden met een internet vol artikelen kan een -te hoog- tarief voor de consument de reden zijn om af te haken. Parkeertarieven kunnen niet eindeloos verhoogd worden. Als de parkeertarieven (te) hoog zijn, blijft een deel van de bezoekers weg. Het aantal bezoekers loopt in veel steden terug. De marges in de detailhandel zijn dun, dus een paar procent meer of minder klanten kan het verschil zijn tussen wel of niet winst maken. Geen winst maken betekent niet kunnen investeren en dat is voor zowel winkeliers als voor de gemeente een onwenselijke situatie. Detailhandel Nederland pleit daarom voor weloverwogen keuzen rond het instellen van parkeertarieven. Als voor betaald parkeren wordt gekozen, dan voor eerlijke en duidelijke parkeertarieven: betalen per minuut en redelijke tarieven.

De opbrengst van het parkeergeld moet door gemeenten bovendien worden geïnvesteerd in de bereikbaarheid van de binnensteden en winkelgebieden.

Wegwerkzaamheden

Op zijn tijd is vernieuwing van het aanzicht van een winkelgebied goed. De consument verlangt een aantrekkelijk winkelgebied. Voor de winkeliers is het dus uiterst belangrijk dat de winkelstraat of het winkelgebied aantrekkelijk is en goed bereikbaar blijft. Betrek winkeliers bij de planvorming voor (weg)werkzaamheden. Opeengebroken straten en andere werkzaamheden zijn noodzakelijk. Maar dergelijke werkzaamheden leiden ertoe dat een winkel tijdelijk niet, of niet goed, bereikbaar is voor de consument. Dergelijke werkzaamheden zorgen ervoor dat bezoekers wegblijven uit een gebied waar wordt gerenoveerd. Dit heeft omzet- en winstverlies tot gevolg voor de winkelier. Het is normaal dat werkzaamheden plaatsvinden, zodat een gebied up to date blijft. Wel vergt dit een uiterst secure manier

van plannen en overleg met betrokkenen. Want in één periode moeten alle werkzaamheden aan alles wat in dit gebied te vinden is, denk aan leidingen, straat, -meubilair etc. plaatsvinden. Het mag niet zo zijn dat winkeliers vaak met opengebroken wegen te maken mogen krijgen. "Ondernemersrisico" is normaal, maar als (weg)werkzaamheden niet goed worden gepland en uitgevoerd, valt dit buiten het "ondernemersrisico" en heeft dit schadeclaims of zelfs sluiting van winkels tot gevolg.

Problemen ontstaan wanneer winkeliers niet op de hoogte zijn van aanstaande werkzaamheden én wanneer de werkzaamheden veel langer duren dan gecommuniceerd. Om dergelijke problemen te voorkomen, is het van belang dat winkeliers zijn geïnformeerd en worden betrokken bij het plannen van de werkzaamheden.

Om u een idee te geven: december is bijvoorbeeld voor de detailhandel de belangrijkste maand in het jaar. Plan dus in die maand geen werkzaamheden. Het ligt in de macht van de gemeente om ervoor te zorgen dat de verschillende werkzaamheden zoveel mogelijk tegelijkertijd plaatsvinden. Zo kan de overlast worden geminimaliseerd en weten winkeliers waar ze aan toe zijn.

4

Kies voor bereikbare winkels

Nadeelcompensatie

Organiseer de nadeelcompensatie. Wanneer de werkzaamheden langer duren dan gepland en gecommuniceerd, moet een winkelier schadevergoeding kunnen krijgen; de zogenaamde nadeelcompensatie. Winkeliers en gemeente zijn erbij gebaat om hier van tevoren duidelijkheid over te hebben, zodat achteraf geen problemen ontstaan. Ook worden hiermee van tevoren eventuele zorgen van winkeliers weggenomen. De eventuele compensatie moet gelden voor alle getroffen ondernemers in het gebied, zowel voor zelfstandige als voor filiaalbedrijven. De compensatie zou niet noodzakelijkerwijze toegekend moeten worden voor omzetverlies, maar ook voor winstderving.

“Klanten willen aan het einde van een dag winkelen met een goed gevoel naar huis gaan”.

Kies voor bereikbare winkels

- Parkeerplaatsen bepalen de eerste én de laatste indruk. Kies voor voldoende en betaalbare parkeervoorzieningen (betalen per minuut) rond winkelcentra of nog beter schaf betaald parkeren af.
- Om de parkeerdruk te reguleren zijn blauwe zones een goed alternatief op het betaald parkeren.
- Opengebroken straten en andere werkzaamheden zijn soms noodzakelijk. Betrek winkeliers bij de planning van wegwerkzaamheden en zorg ervoor dat de verschillende werkzaamheden zoveel mogelijk tegelijkertijd plaatsvinden.
- Organiseer nadeelcompensatie, daar waar de werkzaamheden veel langer duren dan gecommuniceerd.

5

Efficiënte bevoorrading van binnensteden

EFFICIËNTE BEVOORRADING VAN BINNENSTEDEN

Winkels moeten regelmatig worden bevoorraad door vrachtwagens en bestelbussen. Het optimaal bevoorraden van de binnensteden blijft een uitdaging voor alle ketenpartijen. Samenwerking tussen lokale overheden en het bedrijfsleven is noodzakelijk om te komen tot de juiste oplossing voor de verschillende goederenstromen die de stad in- en uitgaan. Het is van maatschappelijk belang dat vracht- en bestelauto's zo efficiënt mogelijk ingezet kunnen worden om een goede doorstroming van het verkeer te waarborgen en het winkelklimaat te verbeteren.

Dereguleer venstertijden en voertuigbeperkingen

Efficiënte en verkeersveilige stadsdistributie met zo min mogelijk voertuigen levert winst op voor iedereen. Wees derhalve flexibel met bevoorrading en stem af. Verruiming of afschaffen van venstertijden kan bijvoorbeeld leiden tot een hogere beladingsgraad (meer zendingen per vrachtauto) en daarmee tot minder voertuigen in de stad. Hiermee verbetert de verkeersveiligheid en vermindert de uitstoot en de drukte op straat. Denk ook aan mogelijke tijdsvensters of maatwerkoplossingen aan het einde van de dag of juist in de vroege ochtend. Schrijf lengte- en andere voertuigbeperkingen uitsluitend voor als dit strikt noodzakelijk is.

Logistieke ontkoppelpunten

Logistieke ontkoppelpunten (LOP's) gaan een rol spelen in de toekomstige transport- en logistieke processen gericht op stedelijke-, regionale- en netwerk distributie. In de toekomst zullen grootschalige logistieke terreinen aan de randen van steden ontstaan. Hier kunnen transportbedrijven en -netwerken voertuigdelen ontkoppelen en kan onder meer op- en overslag plaatsvinden. Dit met als doel het transport en de belevering van de (binnen-)steden zo schoon, veilig en efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden.

Straatmanagement

Gemeenten kunnen bijdragen aan betere doorstroming door beter straatmanagement. De betrokken partijen maken dan afspraken per straat/winkelgebied om de bevoorrading in de krappe winkelstraten soepeler te laten verlopen en bereikbaarheid van bedrijven zoveel mogelijk te waarborgen. De afspraken hebben vooral betrekking op gedrag.

Efficiënte logistieke routes

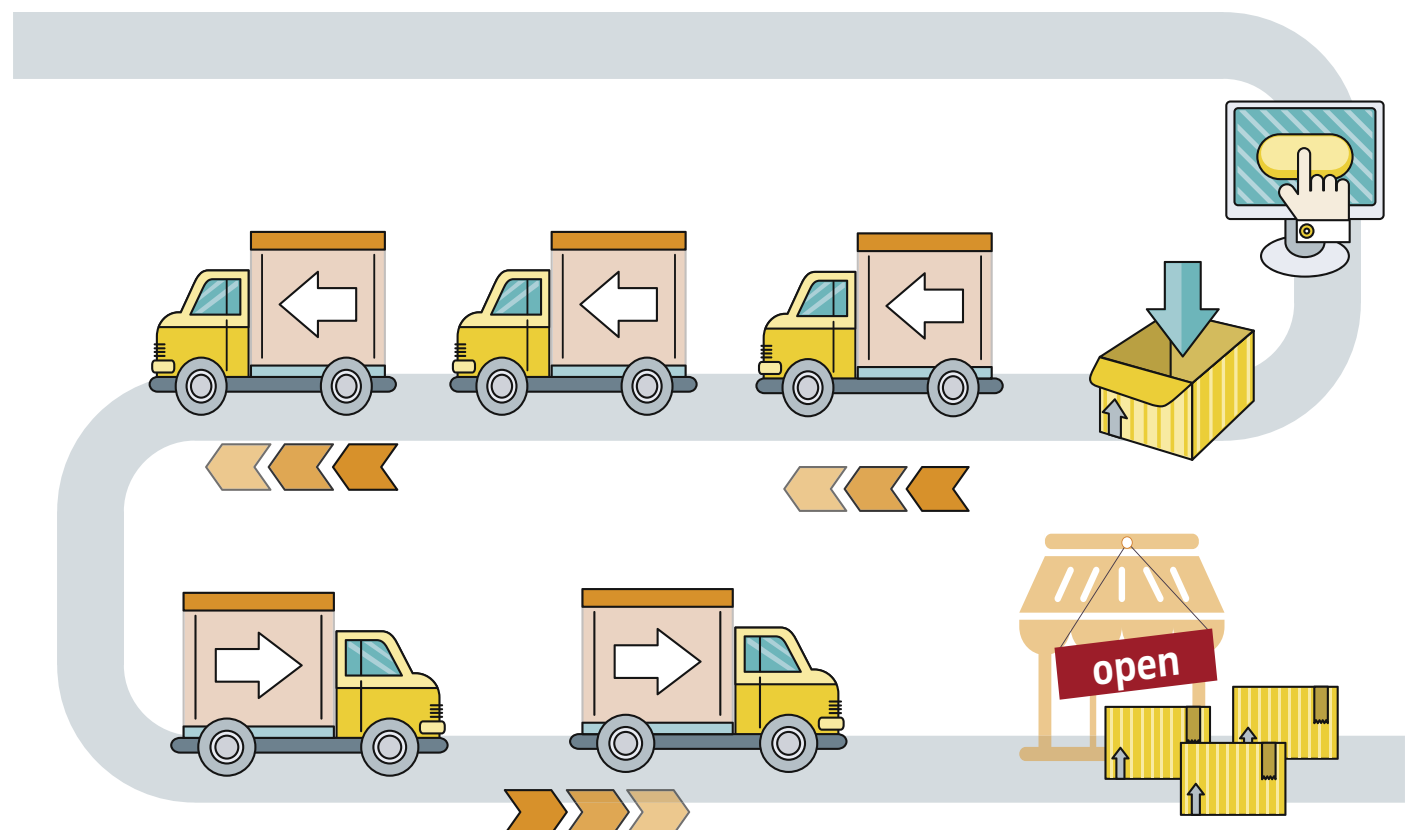
Om de doorstroming van vrachtverkeer in de binnensteden te verbeteren, adviseert Detailhandel Nederland gemeenten, in overleg met bedrijven en brancheorganisaties, "logistieke routes" in te richten. Laat actuele verkeersdata opnemen in verkeersmanagementsystemen, navigatiesystemen en routeplanners.

Meer laad- en losplaatsen

Zorg voor voldoende laad- en losplaatsen in de binnenstad. Deze plaatsen moeten goed herkenbaar zijn, waarbij handhaving essentieel is om oneigenlijk gebruik tegen te gaan.

E-commerce afhaalpunten

De online bestedingen nemen toe. Het moet gemakkelijker worden voor winkels om afhaalpunten te ontwikkelen. Vestig deze punten in winkelgebieden om daarmee de kracht van het winkelgebied te versterken.

6

Openingstijden

Efficiënte bevoorrading van binnensteden

- Het optimaal bevoorraden van de binnensteden blijft een uitdaging voor alle ketenpartners. Efficiënte en verkeersveilige stadsdistributie met zo min mogelijk voertuigen levert winst op voor iedereen. Wees als gemeente derhalve flexibel met bevoorrading en stem af.
- Verruim of schaf de venstertijden af en schrijf lengte- en andere voertuigbeperkingen uitsluitend voor als dit strikt noodzakelijk is.
- Denk na over het ontwikkelen van grootschalige logistieke terreinen aan de randen van de steden, de zogenoemde logistieke ontkoppelpunten (LOP's).
- Richt logistieke routes in en laat actuele verkeersdata in verkeersmanagementsystemen, navigatiesystemen en routeplanners opnemen.
- Zorg voor voldoende laad- en losplaatsen in de binnenstad en handhaaf hierop om oneigenlijk gebruik tegen te gaan
- Bevorder de mogelijkheden voor afhaalpunten.
- Breng partijen bij elkaar om te komen tot afspraken over straatmanagement en leg de afspraken vast in een convenant en monitor de naleving.

OPENINGSTIJDEN

Bepaal samen met winkeliers of, en zo ja hoeveel, koopzondagen er in een gemeente zijn. De gemeente is de bestuurslaag die het dichtst op de bevolking staat en dus het beste in staat is de verschillende lokale belangen af te wegen. Wanneer een gemeente besluit koopzondagen toe te staan, moet rechtsongelijkheid worden voorkomen. Betrek niet alleen de koopzondagen erbij, maar ook andere feestdagen die zijn genoemd in de Winkeltijdenwet. Bedenk ook dat voor alle winkels in dezelfde gemeente dezelfde mogelijkheden bestaan om open te zijn.

Bij deze afweging moet ook het webwinkelen worden meegenomen. Webwinkels zijn 24/7 open en thuisbezorgen mag op zondag en wordt ook steeds meer gedaan. De momenten waarop de winkelier "het verdient" verschuift richting de avond en het weekend. Het is van belang dat er een gelijk speelveld is tussen verschillende winkelvormen en daar moeten winkeltijden in samenspraak met de lokale winkeliers op worden aangepast.

Openingstijden

- Bepaal samen met winkeliers of en zo ja hoeveel koopzondagen er moeten zijn.
- Maak ook afspraken over de openingstijden op andere feestdagen die zijn genoemd in de Winkeltijdenwet

7

Veilige winkelstraten voor ondernemers en consumenten

VEILIGE WINKELSTRATEN VOOR ONDERNEMERS EN CONSUMENTEN

Veilige winkels en winkelstraten willen we allemaal. Als de winkelstraat veilig is, is zij het hart van de lokale samenleving. Helaas is daar in Nederland nog lang niet altijd sprake van. Winkelcriminaliteit kost winkeliers jaarlijks meer dan één miljard euro. Detailhandel Nederland pleit er bij gemeenten voor om landelijk beleid te ondersteunen, lokale samenwerking te verbeteren en een aantal concrete maatregelen te nemen.

Versterken van landelijk beleid

Steun voor overvallenaanpak

Dagelijks worden winkeliers en klanten slachtoffer van een (brute) overval. Het leed dat veroorzaakt wordt door geweld is niet in cijfers uit te drukken. Steun daarom de overvallenaanpak en kies waar nodig voor preventief fouilleren. Bij een winkeloverval maken overvallers doorgaans weinig buit, maar de gevolgen voor de winkelier en zijn medewerkers zijn nauwelijks voor te stellen. Treed daarom altijd handelend op tegen deze geweldplegers.

Aangifte doen vergemakkelijken

Winkeldiefstal wordt nog steeds onvoldoende serieus genomen. Op dit moment loont het niet om aangifte te doen. Het proces is te moeilijk en met de aangifte wordt meestal weinig tot niets gedaan. Dit zorgt voor frustraties bij de winkelier en geeft winkeldieven een vrijbrief om toe te slaan. Detailhandel Nederland wil dat winkeldiefstal altijd wordt bestraft, dat aangifte doen van welke vorm van winkelcriminaliteit dan ook altijd mogelijk is en dat de winkelier wordt geïnformeerd over de afhandeling van die aangifte.

Versterken van lokale samenwerking

Detailhandel Nederland wil dat de samenwerking tussen lokale winkeliers, politie en gemeenten wordt versterkt. Hiervoor doen wij een aantal voorstellen.

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

Detailhandel Nederland roept gemeenten op om samen met winkeliers pal te staan voor de aanpak van winkelcriminaliteit. Goed contact tussen politie en detailhandel is daarbij heel belangrijk.

Het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) is een goed instrument om een structureel samenwerkingsverband tussen ondernemers, gemeente, politie en brandweer te faciliteren. Deze instanties werken samen op verschillende vlakken. Denk aan het tegengaan van vandalisme, maar ook het ophalen van afval en aanrijtijden bij winkelcriminaliteit. Meer dan 400 winkelgebieden werken reeds met het keurmerk.

Camerabewaking

Toezicht door camerabewaking rondom winkels heeft toegevoegde waarde. De camera's schrikken potentiële dieven af. Ook kunnen aan de hand van opnames incidenten worden teruggekeken, zodat de beelden als bewijsmateriaal kunnen dienen. Het is toegestaan om met camera's toezicht te houden op de directe omgeving van de winkel. Consumenten geven doorgaans aan dat camerabewaking bijdraagt aan hun veiligheidsbeleving. Cameratoezicht kan door de gemeente zelf gedaan worden. Detailhandel Nederland pleit ervoor dat zoveel mogelijk te doen en er flexibel mee om te gaan. Niet de privacy van de dief moet beschermd worden, maar lijf en goed van de winkelier, medewerker en consument.

Inzet sociale media

Winkeliers hebben steeds meer mogelijkheden om zelf de lokale veiligheid te vergroten door het delen van beelden van winkelcriminaliteit via sociale media. Het is belangrijk om deze initiatieven de ruimte te geven, dat gemeenten deze lokale initiatieven steunen en dat wijkagenten deelnemen in deze veiligheidsgroepen.

Concrete maatregelen die kunnen worden genomen

Om de lokale veiligheid te vergroten kunnen specifieke maatregelen worden genomen. Detailhandel Nederland ziet dat op dit vlak nog verbeteringen mogelijk zijn.

Veilige winkelstraten voor ondernemers en consumenten

Rooftassenverbod in APV

Gemeenten kunnen het verschil maken in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit. Een groot deel van de winkelcriminaliteit heeft een georganiseerd en professioneel karakter. Zij maken zich schuldig aan grootschalige winkeldiefstallen, waarbij gebruik gemaakt wordt van geprepareerde voorwerpen om diefstallen te kunnen plegen. Doorgaans betreft het bewerkte tassen en jassen, waarmee beveiligde artikelen op grote schaal gestolen wordt zonder dat het alarm afgaat bij het verlaten van het winkelpand. Gemeenten kunnen hier wat aan doen door een rooftassenverbod in hun APV op te nemen.

Bedelverbod in APV

Ook bedelarij vormt een toenemend probleem. Steeds meer gemeenten stellen een bedelverbod in. Dit kan helpen om bijvoorbeeld zakkenrollers of handlangers van bendes aan te pakken. Bedelaars hoeven niet direct overlast te veroorzaken voor de winkel zelf, maar bijvoorbeeld wel wanneer zij bezoekers van het winkelcentrum aanklampen. Sommige bedelaars (en straatmuzikanten) blijken tot een groep zakkenrollers te behoren.

Afrekenen met Winkeldieven

Detailhandel Nederland wil dat op iedere winkeldiefstal in Nederland een sanctie staat. Via de regeling Afrekenen met Winkeldieven wordt een civielrechtelijke vordering van € 181 bij winkeldieven belegd. Gemeenten kunnen het gebruik van deze regeling actief promoten. Op deze manier wordt duidelijk gemaakt dat winkeldiefstal in Nederland niet loont en wordt de preventieve werking van Afrekenen met Winkeldieven versterkt.

Bouwkundige aanpassingen

Het is soms noodzakelijk dat een winkelier bouwkundige aanpassingen moet doen om zijn pand veiliger te maken (bijvoorbeeld door het plaatsen van een rolluik of antiramkraakpalen). Geef winkeliers die ruimte en laat welstandscommissies coulant omgaan met plannen van die winkelier.

Veilige winkelstraten voor ondernemers en consumenten

- Dagelijks worden winkeliers en klanten slachtoffer van een (brute) overval. Steun als gemeente de landelijke overvallenaanpak en kies daar waar nodig voor preventief fouilleren.
- Het moet altijd mogelijk zijn aangifte te doen van welke vorm van criminaliteit dan ook en de winkelier moet over de afhandeling van die aangifte geïnformeerd worden.
- Versterk de lokale samenwerking en ga aan de slag met het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- Toezicht door camerabewaking rondom winkels heeft toegevoegde waarde. Zet dit middel als gemeente in daar waar nodig is en ga hier flexibel mee om.
- Het moet gemeengoed worden dat winkeldiefstal civielrechtelijk wordt afgehandeld. Gemeenten kunnen het gebruik van Afrekenen met Winkeldieven stimuleren.
- Neem een rooftassenverbod en een bedelverbod op in de APV.
- Om de veiligheid van een winkel te vergroten is het soms nodig om bouwkundige aanpassingen te doen. Geef winkeliers de ruimte om die aanpassingen door te voeren.

Notities

[illegible]

Notities

[illegible]

Detailhandel Nederland

Detailhandel Nederland behartigt de collectieve, sociale en economische belangen van alle Nederlandse winkeliers. Groot en klein, met fysieke winkels en webwinkels. In de Nederlandse detailhandel werken in totaal ruim 780.000 mensen in 100.000 winkels, zowel bij winkels van zelfstandige ondernemers als bij grootwinkelbedrijven. Daarmee is de detailhandel de grootste werkgever van Nederland. De omzet van de Nederlandse detailhandel bedraagt jaarlijks € 98 miljard.

Informatie

Detailhandel Nederland

Irma IJdens

Dolf Kloosterziel

Overgoo 13

Postbus 262

2260 AG Leidschendam

070 320 23 45

www.detailhandel.nl

 @detailhandel

Mits met bronvermelding en toestemming van Detailhandel Nederland kunt u de informatie uit deze publicatie gebruiken. Detailhandel Nederland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of Detailhandel Nederland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

© 2017